

NIEUWS- EN INFORMATIEBRIEF 2020 / 2

ADVIESRAAD SOCIAAL DOMEIN

Gemeente Kaag en Braassem

Website: <https://adviesraadkaagenbraassem.nl/>

Emailadres: info@ASD.KaagenBraassem.nl

*Beste adviesraadleden en overige geïnteresseerden,
Er blijven voldoende berichten om uw aandacht op te vestigen, ook in 2020. Dus hierbij weer een selectie waar wellicht uw voordeel mee kunt doen bij het werk in de Adviesraad Sociaal Domein. Omdat het gaat om de berichten, houd ik deze inleiding bewust kort.
Veel leesplezier !
Met vriendelijke groet,
Fried Elstgeest (elstgeest12@hotmail.com)*

Rood staat voor: JEUGD

Zwart staat voor: GEESTELIJKE ZORG

Bruin staat voor: WERK en INKOMEN

Blauw staat voor: WMO

Groen staat voor: WONEN

Paars staat voor: DIVERS

- 1) Een erkend probleem in de eenzaamheidsaanpak is de bespreekbaarheid
- 2) Huiselijk geweld heeft vele gezichten
- 3) Huiver bij veel betrokkenen om tijdelijke woonruimte, of flexwonen, te realiseren
- 4) Woonbehoeften van mensen die uit beschermd wonen of maatschappelijke opvang uitstromen
- 5) Verouderde vakantieparken bieden een opportuniteitsstructuur voor ondermijnende criminaliteit
- 6) Een onaangekondigd huisbezoek in het kader van de Participatiewet
- 7) Mensen met een arbeidsbeperking verdwalen in een bestuurlijk doolhof
- 8) Thema LCR-congres 2020: In welk land willen wij leven?
- 9) Door Fietsmaatjes komen mensen met een beperking vaker buiten
- 10) Geslaagde proef: 100 bijstandsgerechtigden met behoud van uitkering aan werk in Groningen
- 11) Kabinet wil sneller geschikte woonruimten met begeleiding voor dak- en thuislozen
- 12) Maatschappelijk werkers met mbo-diploma onterecht in de schaduw van hun hbo-collega's
- 13) Vooruitblik op de toekomst van de ouderenzorg.
- 14) Belangrijk om tempo van familiegroep te volgen en te doen wat nodig en helpend is
- 15) Per 1-1-2020 verandert verstrekking van hulpmiddelen voor sommige mensen in instelling
- 16) Aandacht trekken van het ministerie om probleem zichtbaar te maken
- 17) Arnhem scheldt hen die 3 jaar lang hun best hebben gedaan om af te lossen restant kwijt
- 18) Wat hebben kinderen nu en straks nodig om in samenleving een mooie plek te krijgen?
- 19) Betrokkenheid bij cliënt is belangrijk onderdeel van het werk voor veel huishoudelijke hulpen
- 20) Model zorgmonopolist 'op gespannen voet met de gedachte van de wet'
- 21) Dertien gemeenten in Zeeland hebben stofkam door het aantal jeugdzorgaanbieders gehaald
- 22) Lekker eten en drinken, frisse kleding en liefdevolle medewerkers in ouderenzorg
- 23) Nieuwe, interactieve arbeidsmarktmonitor
- 24) Arnhemse plan voor kwijschelding van schulden bij de gemeente valt ook elders in de smaak
- 25) Buurtzorg Nederland en VGZ hebben een driejarig contract gesloten over 'zinnige buurtzorg'
- 26) Een goede aanpak van huiselijk geweld vraagt om de juiste daderaanpak

- 27) Wilt u tijdens uw zoektocht naar werk ook als vrijwilliger aan de slag? Dat kan
- 28) Niet langer afwachten tot een schuldenaar om hulp komt vragen, maar actief hulp aanbieden
- 29) Op 1-1- 2020 verandert aantal regels op terrein van ministerie van Sociale Zaken en Werkgeheim
- 30) Wijziging nadere regels Sociaal Domein gemeente Kaag en Braassem
- 31) Hulpverleners pleiten voor passende aanpak in bereiken volwassen thuiswonende zonen
- 32) 'Er is geen respect meer: ik ben bang voor mijn zoon'
- 33) Multidisciplinaire eerstelijnsouderenzorg voorkomt opnames
- 34) Voortgang uitvoering VN-verdrag Handicap uitgebreid besproken in een Kamerdebat
- 35) Alles ging eigenlijk gewoon goed, totdat mijn vrouw plotseling ziek werd

1) Een erkend probleem in de eenzaamheidsaanpak is de bespreekbaarheid

Zorg+welzijn 12 december 2019

Eenzaamheid aanpakken, waar begin je?

Iedereen is druk met de aanpak van eenzaamheid. In de praktijk blijkt dat er al van alles wordt georganiseerd. Movisie ontwikkelde een instrument dat zicht biedt op wat er al in de gemeente of in de wijk gebeurt om eenzaamheid aan te pakken. En wat er nog moet gebeuren.

Veel activiteiten in het sociaal domein kun je koppelen aan de aanpak van eenzaamheid. Hoort bemoeizorg bijvoorbeeld bij de aanpak? 'Opbouwwerk kan ook een vorm zijn om eenzaamheid te voorkomen, want het doel is om mensen bij elkaar te brengen', zegt Jan Willem van de Maat, adviseur bij Movisie. 'Wij zagen in projecten dat veel gemeenten al aardig wat activiteiten tegen eenzaamheid ontplooiden, maar dat ze daar zelf geen overzicht over hadden.' Movisie ontwikkelde met de gemeente Amsterdam daarom een tool: "Wegwijs in de aanpak van eenzaamheid".

Ontwikkeling tool Meer dan honderd gemeenten zijn inmiddels al aan de slag met de aanpak van eenzaamheid. Tijdens de ontwikkeling van de tool werd duidelijk dat het belangrijk is om eerst duidelijkheid te krijgen over wat er al aan activiteiten is tegen eenzaamheid. 'Als je eerst per gemeenten of per wijk een overzicht maakt van wat er al is, dan hoef je niet helemaal opnieuw het wiel uit te vinden', aldus Van de Maat die de tool mede ontwikkelde. Het doel is dan om een keuze te maken van wat je verder nog kunt doen; moet je meer preventief te werk gaan of zijn er nog weinig interventies op – ik noem maar iets – eenzaamheid onder jongeren met psychische problemen?'

Doelgroepen Die keuzes kunnen beleidsmedewerkers en professionals ook op wijkniveau maken: Wat doen we al in onze buurt tegen eenzaamheid en welke groepen vallen buiten die activiteiten? Movisie en de gemeente Amsterdam stapten tijdens het ontwikkelen van de tool af van de "doelgroepenaanpak". Van de Maat: 'We maken in de tool geen onderscheid naar ouderen, chronisch zieken, verslaafden of jongeren en andere groepen. Er zijn zoveel groepen die kunnen vereenzamen. We willen in de eerste plaats overzicht bieden en daarom zijn we uitgegaan van de mate van eenzaamheid.' De onderverdeling werd: preventie, mensen met een 'verhoogd risico' om te vereenzamen, groepen die 'matig vereenzaamd' zijn en ten slotte mensen die 'ernstig vereenzaamd' zijn.

Eenzaamheid is een proces Door uit te gaan van gradaties van eenzaamheid is het volgens Van de Maat handig de activiteiten die er al zijn, bijvoorbeeld op wijkniveau, te rubriceren per gradatie en dus een beeld te krijgen van waar de hiaten zitten in de aanpak. 'Voor gemeenten is zo'n structureren ook praktisch om meer preventief te werk te gaan', zegt Van de Maat. 'Vereenzaming is een proces dat mensen in gaan bij bijvoorbeeld ingrijpende levensgebeurtenissen, verlies of gezondheidsproblemen. Het meest effectief is zo vroeg mogelijk in te grijpen in dat proces.'

Sociale vaardigheden Als mensen al bepaalde patronen hebben ontwikkeld in hun leven om te dealen met hun eenzaamheid, dan zijn ze moeilijker te bereiken en zijn ingesloten patronen moeilijker te veranderen, zegt Van de Maat. 'Mensen trekken zich terug, verliezen sociale vaardigheden, gaan negatiever denken en kunnen dan later moeilijk aarden in sociale activiteiten. Je zet jezelf in een zelfbeschermingsmodus om je in je eenzaamheid zo goed mogelijk te voelen. Dan is de drempel groot om weer dingen te gaan doen, dat ervaren mensen dan als bedreigend.'

Bespreken Een erkend probleem in de eenzaamheidsaanpak is de bespreekbaarheid. Mensen praten niet gemakkelijk over hun eenzaamheid, ze hebben soms zelf niet het idee dat ze eenzaam zijn. En ook professionals vinden het moeilijk het thema aan te snijden. Van de Maat: 'Professionals zijn soms bang dat ze het eenzaamheidsprobleem direct op moeten lossen als ze het aanroeren, terwijl ze daar geen tijd voor hebben. Dat is lang niet altijd nodig, vaak kan een gesprek de cliënt al lucht geven. Voor hulpverleners betekent een gesprek over eenzaamheid ook dat je eerst bij jezelf na gaat wat het betekent. Dan beseft je beter hoe je de ander kunt helpen. Daarover bestaat bij veel hulpverleners nog best wat schroom.'

Meer weten over de tool "Wegwijs in de aanpak van eenzaamheid">>(Fried: zie:

<https://www.movisie.nl/artikel/wegwijs-aanpak-eeenzaamheid>)

Carolien Stam Redacteur Zorg+Welzijn

2) Huiselijk geweld heeft vele gezichten

Zorg+welzijn 12 december 2019

Risico's van de systeemaanpak waren tien jaar geleden al bekend

Huiselijk geweld heeft vele gezichten. 'Maar wat in iedere situatie van belang is, is om aandacht te blijven houden voor de afzonderlijke gezinsleden en niet door te slaan in de systeemaanpak', waarschuwt Katinka Lünemann, in oktober benoemd tot bijzonder lector 'Effectieve bescherming van kinderen' aan Hogeschool Utrecht.

Katinka Lünemann, coördinator van het programma 'Geweld en Veiligheid in gezinnen' bij het Verwey-Jonker Instituut, is betrokken bij het landelijk onderzoek naar de aanpak van kindermishandeling en partnergeweld in de vier grote steden en negen andere gemeenten, in totaal dertien regio's van Veilig Thuis. Bij het grootschalige onderzoek – dat nog tot 2021 loopt – zijn in ruim 1.200 ouders en 1.550 kinderen betrokken.

Systeemaanpak 'Uit de gesprekken met ouders en kinderen blijkt keer op keer hoe belangrijk het is dat professionals met alle gezinsleden afzonderlijk praten. Het bijzondere aan Nederland is dat we heel gericht zijn op de systeemaanpak. Dat is zo'n tien jaar geleden ontstaan en heeft zeker voordelen, maar er werd ook destijds al gewaarschuwd voor de risico's.'

Gevaar De waarschuwingen zijn volgens Lünemann terecht gebleken. 'Door een grote focus op het systeem, is het gevaar groot dat professionals voorbijgaan aan machtsverhoudingen binnen het gezin en daarmee doe je de meest kwetsbare leden te kort. En ik zie dit in de praktijk ook gebeuren.' Ze geeft het voorbeeld van een GGZ-instelling waar een gezin een systeembehandeling krijgt. Wanneer de vader boos afhaakt, stopt ook de behandeling van de moeder. 'Dat kan toch niet? Zij moet dan vervolgens elders – als slachtoffer van huiselijk geweld – op zoek naar hulp.'

Intieme terrorist Lünemann geeft ook het voorbeeld van de zogeheten 'intieme terrorist', de man die het leven van zijn partner volledig onder controle heeft. 'Met geweld, maar nog meer met controle beheersen zij het leven van vrouw en soms ook kinderen. Coercive control wordt het in de literatuur genoemd. Het kan beginnen met een romantische liefde maar vervolgens wordt iemand helemaal ingesponnen en vernederd. Het isolement van dit soort gezinnen wordt vervolgens alleen maar groter en groter.'

Achter de voordeur Juist bij gezinnen ‘onder coercive control’ heeft een systeemaanpak geen zin, stelt de lector. ‘Wanneer je iedereen dan aan tafel zet en inzet op bemiddeling dan kom je er als professional echt niet achter wat er achter de voordeur speelt. Vrouw en/of kinderen zullen zich – wanneer er sprake is van dwang en controle, niet vrij voelen om ervaringen te delen.’

Patronen herkennen Het is volgens Lünemann daarom belangrijk dat hulpverleners dit soort patronen herkennen. Huiselijk geweld heeft nu eenmaal veel gezichten. Een gezin onder stress vraagt om een andere benadering dan een gezin onder coercive control. Het is niet eenvoudig om dit soort patronen te herkennen, zeker niet met de huidige focus op behandeling van het systeem. Daarom pleit Lünemann keer op keer voor individuele gesprekken. ‘Ik ben heel blij dat de afgelopen jaren, ook met de komst van Veilig Thuis, inzichten over kindermishandeling en partnergeweld dichterbij elkaar zijn komen te liggen. Dat is winst, maar we moeten ons bewust blijven van verschillende perspectieven.’

Twee eenheid Dat geldt ook wanneer het kindermishandeling betreft. ‘In gevallen van kindermishandeling worden ouders vaak onterecht als twee eenheid gezien. Onterecht. Juist dan is het belangrijk om afzonderlijk met ouders te spreken. Uit de gesprekken blijkt dat de aandacht soms wel naar de moeder gaat, maar dan in de rol van beschermer van het kind. Niet als slachtoffer van partnergeweld, terwijl zij mogelijk ook zelf steun en behandeling nodig heeft. Te snel wordt dat geweld afgedaan met “waar er twee vechten hebben er twee schuld”.’

Veiligheid voorop Het klinkt als een zeer logisch verhaal, weet de nieuwe lector. ‘Maar we weten ook hoe professionals in de praktijk onder druk staan. Ze zijn gemotiveerd en willen goede hulp verlenen, maar hebben te weinig tijd voor een gezin.’ Daarom – ondanks de complexiteit, de verschillende patronen, risicofactoren, gecombineerd met de hoge werkdruk – benadrukt Lünemann hoe belangrijk het is om de veiligheid in elke gezin voorop te stellen. ‘We weten steeds meer hoe schadelijk het voor kinderen is om op te groeien in een onveilige omgeving. Het aantal kinderen met een ernstig trauma is groot.’

Vicieuze cirkel Uit de eerste resultaten van het landelijk onderzoek bleek eind vorig jaar al dat de gevolgen voor kinderen veel ernstiger zijn dan gedacht. Ook is het geweld veel heftiger dan tot nu toe werd aangenomen. In gezinnen die zijn gemeld bij Veilig Thuis vindt veel, en vaak langdurig, geweld plaats. Uit het onderzoek blijkt dat vier op de tien kinderen traumatische klachten heeft. Ze krijgen last van depressiviteit of angstproblemen. Bij de ouders valt op dat veel van hen in het verleden zelf slachtoffer zijn geweest van geweld. Ze zijn opgegroeid in een gezin waar partnergeweld was of ze zijn als kind mishandeld. Er is dan sprake van een vicieuze cirkel die alleen kan worden doorbroken met goede en passende hulp aan kinderen én ouders en steun in een sociaal netwerk.

Jessica Maas

3) Huiver bij veel betrokkenen om tijdelijke woonruimte, of flexwonen, te realiseren

Platform 31 12 december 2019

De woningnoodcrisis en het stigma van tijdelijk wonen

Ik noem twee opmerkelijke ontwikkelingen. De eerste is de fors toegenomen aandacht voor de woningnoodcrisis. De tweede is de huiver bij veel betrokkenen om tijdelijke woonruimte, of flexwonen, te realiseren. Hoe kan dat; het ene draagt toch bij aan een oplossing voor het andere? Het consumentenprogramma Radar zendt momenteel een tweeluik uit over, zoals ze het noemt, de woningnoodcrisis. De term is de overtreffende trap van crisis en nood; nou dan moet het wel heel erg zijn. In de uitzending zien we een aantal schrijnende gevallen. En die komen wij, en u als lezer ongetwijfeld ook, dagelijks tegen in ons werk. En mogelijk ook daarbuiten. Mensen die geen toegang vinden tot de woningmarkt en in tuinhuisjes slapen, op de bank bij bekenden, in de auto, of op een

oud vakantiepark. Meestal niet op straat – gelukkig maar. Allemaal mensen die snel een dak boven het hoofd nodig hebben; omdat ze in scheiding liggen of uit hun huis gezet zijn, maar ook omdat ze een tijdelijke baan aan de andere kant van het land hebben of omdat ze niet tot hun dertigste willen wachten om uit huis te kunnen gaan. Misschien wel uw nichtje, uw nieuwe collega of in de toekomst uzelf.

De belangrijkste oplossing ligt natuurlijk in meer woningen bouwen, maar dat gaat er om de bekende redenen voorlopig niet van komen. De woningnoodcrisis maakt het echter noodzakelijk dat we nu alle zeilen bijzetten en ook in woonruimte voorzien die misschien niet helemaal super is, maar die er wel bij wijze van spreken morgen kan zijn. Flexwonen voorziet in tijdelijke gebouwen en is snel te realiseren, op een tijdelijke locatie of met een tijdelijke bewoning.

In enkele recente bijeenkomsten proef ik echter veel huiver voor deze flexwoonoplossingen. Ik noem er een paar: “Wij bouwen enkel kwaliteit die een leven lang meegaat”. “Wat moeten die bewoners dan als hun huurperiode afloopt”. “Dat levert een concentratie van probleemhuurders op”. “Het is moeilijk” en “risicovol”.

Allemaal bezwaren die komen vanuit een verkeerde ‘mindset’. Tijdelijk wonen is niet een alternatief voor ‘regulier’ of ‘vast’ wonen, maar biedt een alternatief voor níet wonen. Er zijn inmiddels tientallen goede voorbeelden waar mensen tijdelijk wonen, en die mensen zijn er doorgaans erg blij mee. Dit flexwonen biedt hen immers nú woonruimte, en niet pas over maanden of jaren. Het is ‘wonen terwijl je wacht’. Voor de tussentijd.

Sommige gemeenten stimuleren flexwonen, maar veel meer kijken liever weg. Sommige woningcorporaties bieden tijdelijke woningen aan, maar veel meer houden liever vast aan oude vertrouwde werkwijzen. Het ministerie stimuleert flexwonen, en stelde begin december elke provincie 250.000 euro in het vooruitzicht. Zuid-Holland, Gelderland en recent Zeeland doen dat al. Een goede zaak. Nu de overige provincies nog.

Het is nodig om het stigma en de bezwaren die worden geuit over flexwonen en tijdelijk wonen te vervangen door een positieve ‘mindset’: laten we werken aan een structurele verbetering van de woningmarkt. Ondertussen verlichten we de woningnoodcrisis met flexwonen!

4) Woonbehoeften van mensen die uit beschermd wonen of maatschappelijke opvang uitstromen

Platform 31 12 december 2019

Een woonvorm voor iedereen

Op het congres de ‘Woonladder voorbij’ stonden de woonbehoeften centraal van mensen die uit beschermd wonen of de maatschappelijke opvang uitstromen. Het doel van de middag was in gesprek te gaan met gemeenten, corporaties en zorgorganisaties over hoe zij gezamenlijk de huisvesting voor mensen met een langdurige zorgvraag kunnen realiseren en wat dit kan bijdragen aan een ‘zachte landing’ in de wijk.

Jan Overweg, landelijk projectleider Meerjarenagenda beschermd wonen en maatschappelijke opvang, opende als dagvoorzitter het congres met de mededeling dat ‘het wonen’ deze middag centraal zou staan. Bij zijn bezoeken in het land ziet hij dat het creëren van voldoende woningen en een juist match tussen woning en uitstroomer een lastig vraagstuk is. Hoe lossen we dat op? Hij daagde de zaal uit om van elkaar te leren. “Er is hier vandaag veel kennis aanwezig.”

Woonbehoeften als uitgangspunt Susan van Klaveren, senior projectleider Platform31, vervolgde het verhaal van Jan Overweg. “In de eerste jaren na de decentralisatie werkten gemeenten, corporaties en zorgorganisaties vooral aan het beschikbaar krijgen van het aantal goedkope woningen dat nodig was om de extra uitstroom mogelijk te maken. Nu staat steeds vaker ‘goed wonen’ en daarmee ook de kwaliteit van de woningen op de agenda. Mensen willen graag een betaalbare woning, maar ze hebben bijvoorbeeld ook de wens om samen met anderen of juist alleen te wonen, in een prikkelvrije omgeving of in de buurt van een bepaalde voorziening.” Deze

voorwaarden kunnen van groot belang zijn voor de stabiliteit van de cliënt en zijn of haar succes bij het zelfstandig wonen. De manier waarop het woonaanbod is georganiseerd, is daarbij een aandachtspunt, stelt Van Klaveren. “Moet de cliënt naar het aanbod toe verhuizen of wordt het aanbod rond de woning van de cliënt georganiseerd? Veel aanbod is georganiseerd volgens het model van de woonladder, waardoor een cliënt steeds doorverhuist naar een woonvorm met meer verantwoordelijkheid. Met als eindpunt: een eigen woning. Maar verhuizen is een life event, zeker voor kwetsbare mensen. Dat maakt het nuttig om met elkaar te onderzoeken of het aantal verhuiskbewegingen van kwetsbare mensen omlaag kan.”

Om de grote diversiteit aan mensen met een psychische kwetsbaarheid een woning te kunnen bieden, is er volgens de commissie Toekomst Beschermd wonen een ‘arsenaal aan woonvormen’ nodig. “In de afgelopen jaren zijn er tal van nieuwe termen voor woonvormen gekomen. Vaak gaat het niet om daadwerkelijk nieuwe vormen, maar zijn het variaties op bestaande woonvormen. De meest urgente vraag lijkt op dit moment te zijn hoe we voldoende betaalbare woningen kunnen creëren. De druk op de woningmarkt is zo groot. Door bestaande panden om te bouwen, tijdelijke units te plaatsen en kamerinwoning mogelijk te maken werken corporaties en gemeenten aan extra woonruimte. Deze opgave vraagt om een intensieve samenwerking tussen gemeenten, corporaties en zorgorganisaties. Als je dat samen voor elkaar krijgt, ontstaan er nieuwe lokaalgebonden oplossingen die wij niet kunnen voorzien.”

Duurzaam dakloosheid beëindigen Melanie Schmit (LIMOR) en Irma Baars (HVO Querido) vertelden meer over Housing First. “Housing First is een succesvol model, afkomstig uit de VS. Het is aanvankelijk bedoeld voor dak- en thuisloze mensen met meervoudige problemen, waarbij de toewijzing van een woning de start is van het begeleidingstraject. Het succespercentage van dit model is groot. Voor minstens 80 procent van de mensen wordt de dakloosheid met Housing First duurzaam beëindigd.” Succesfactoren van de aanpak zijn onder meer nauwe samenwerking tussen betrokken partijen, flexibele en langdurige ondersteuning en een snelle aanpak van eventuele overlast. Maar er zijn ook uitdagingen zoals het verkrijgen van woningen, toereikende en betrouwbare financiering en voldoende time-out plekken voor mensen die even uit een kwetsbare situatie gehaald moeten worden.

“Housing First draagt bij aan de normalisatie van het wonen. Het maakt ‘een dakloze’ direct ‘een buurtbewoner’. En dat bevordert de sociale integratie van deze groep mensen. Naast meer kwaliteit voor hen is het ook een financieel aantrekkelijk alternatief: een woonvoorziening kost gemiddeld 127 euro en Housing First 77 euro per dag.” Tijdens het congres is de het eerste exemplaar van de Housing First Nederland Gids, vol tips en praktische handvatten, uitgereikt aan Housing First deelnemer Maarten: “Sinds ik door Housing First een eigen woning heb gekregen, ben ik een ander mens geworden. Het begon er al mee dat er ineens mensen waren die naar me luisterden. Die vroegen wat ik wilde. Ik kan nu zelf invulling geven aan mijn leven en ik merk dat mijn eigenwaarde en zelfvertrouwen terug komen. Als ik op straat leef en gebruik, ben ik niet leuk. Als ik mensen om me heen heb, wordt ik zelf ook weer meer mens.”

Inclusieve woonprojecten Een andere vorm van wonen die in sterk in opkomst is in Nederland is gemengd wonen. In deze projecten wonen verschillende groepen mensen doelbewust samen, onderhouden zij contact en ondernemen zij vaak ook gezamenlijke activiteiten. Lia van Doorn (HU) en Nico Ooms (Tussenvoorziening) vertellen over hun ervaringen: “Wijken zitten vaak niet te wachten op mensen die uitstromen uit de maatschappelijke opvang. Maar bij gemengd wonen is dat juist wel het geval. Het concept is met hen in het achterhoofd bedacht: Je vormt met elkaar een mini-maatschappij waarin iedereen welkom is.”

Uit onderzoek blijkt dat bewoners tevreden zijn over de woonvorm. “Maar het loopt niet vanzelf goed. Het is belangrijk om de onbegeleide bewoners goed te informeren en verwachtingen te managen. Zij starten vaak enthousiast en willen de begeleide bewoners helpen en ondersteunen. Sommige begeleide bewoners hebben alleen eerst wat ruimte nodig om te wennen. Het is belangrijk dat er bij deze woonvorm ondersteuning is bij de groepsprocessen door begeleiders. Het coachen

van een groep of gemeenschap is een nieuw perspectief voor begeleiders en vraagt ook om financiële schaarste. Sociaal beheer legt een basis voor het groepsleven, daarnaast dragen activiteiten binnen het complex bij aan ontmoeting.” Uit de zaal komt de vraag wat een optimale mix is: “Een harde uitspraak hierover is lastig. Je moet goed kijken naar de context en de betrokken partijen. Bij kleine woonvormen kan de helft bestaan uit begeleide bewoners, bij grote projecten is het eerder één op drie bewoners.”

Wonen met eigen regels Een andere vorm van samenwonen zijn de voorzieningen in zelfbeheer. Hier wonen meerdere mensen samen en bepalen zij samen de regels van het wonen. Vaak is er wel ondersteuning van een professional die parttime aanwezig is, waar de bewoners met hun vragen of problemen terecht kunnen. “Centraal thema is keuzevrijheid, een aspect dat erg wordt gemist in de reguliere opvang”, aldus Max Huber (HvA). “Zelfbeheer komt vooral voor bij opvang- en respijtovereenkomsten. Het gaat om ongeveer 20 voorzieningen in Nederland. Wat ik mooi vind, is dat het inspeelt op de individuele en collectieve behoeften van mensen. Iedereen kan binnen de zelfbeheerde woning een rol aannemen of een functie vervullen naar eigen behoefte en zichzelf daarin verder ontwikkelen.”

Veel zelfbeheerde voorzieningen zijn onderdeel van grotere zorgorganisaties. “Dat knelt nog weleens. Veel initiatieven zijn gestrand vanwege gebrekkige facilitering of spanningen met de reguliere werkwijze van de betrokken zorgorganisatie. Bewoners kunnen dan niet hun eigen keuzes maken maar moeten meegaan met de keuzes van de zorgorganisatie. Denk aan eten dat wordt aangeleverd of het niet zelf kunnen kiezen van een internet provider. Om deze spanning tegen te gaan, kan het helpen om een samenwerkingscontract te maken met een heldere taak- en verantwoordelijkheidsverdeling tussen de voorziening en de zorgorganisatie, en om met elkaar in gesprek te blijven over de doelen, werkwijze en waarden van de voorziening. Spanningen die daarbij naar voren komen, kunnen een bron zijn van leren en innoveren.”

Woonmarkt Na deze uitgebreide verhalen volgden enkele pitches van standhouders op de Woonmarkt. Zo kregen de deelnemers een beeld van de informatie die te vinden was op de Woonmarkt en konden zij gericht een aantal stands bezoeken. Bij verschillende partijen konden zij terecht om meer te horen over zelfbeheer, kamerinwoning, Housing First en Gemengd wonen. Ervaringsdeskundigen van het Prospectief onderzoek maatschappelijke opvang en beschermd wonen (Fried: zie: <https://onderzoekmobw.sites.uu.nl/onderzoek/home/>) van de Universiteit van Utrecht vertelden over wat nodig is voor kwetsbare mensen aan wonen en ondersteuning om op een goede manier zelfstandig te wonen in de wijk. Het doel van de markt was om zoveel mogelijk van de aanwezige standhouders en van elkaar te leren zodat de deelnemers van het congres met een versterkt netwerk de dag afsloten en met vernieuwde energie en kennis verder kunnen werken aan de complexe opgave van de transformatie van beschermd wonen en opvang.

Achtergrond en meer informatie

Het congres ‘De woonladder voorbij’ is onderdeel van het experiment Weer thuis. In dit experiment onderzoekt Platform31 samen met experimentpartners de ontwikkelingen in het wonen en wijkarrangementen voor mensen met een psychische kwetsbaarheid.

Meer lezen over Housing First kan met de Housing First gids (pdf) (Fried: zie:

<https://housingfirstnederland.nl/wp-content/uploads/2019/11/Housing-First-Gids-Nederland.pdf>

), informatie over gemengd wonen staat in de publicaties Goede burens (Fried: zie:

<https://www.hu.nl/onderzoek/projecten/gemengd-wonen-lessen-uit-de-praktijk>)

en De Magic Mix als zachte landing in de wijk. (Fried: zie: <https://www.platform31.nl/publicaties/de-magic-mix-als-zachte-landing-in-de-wijk>)

Zelfbeheer staat beschreven in de handreiking Samen doen we het zelf. (Fried: zie:

<http://www.hva.nl/binaries/content/assets/subsites/wmo/handreiking-zelfbeheer--samen-doen-we-het-zelf.pdf>)

Of bekijk een korte film (Fried: zie: <https://www.youtube.com/watch?v=nS-ySRGNqNQ>) over Je eigen stek (JES), een zelfbeheerde voorziening in Amsterdam. Een publicatie over woonbehoeften en woonvormen voor mensen met een psychische kwetsbaarheid volgt in het eerste kwartaal van 2020.

5) Verouderde vakantieparken bieden een gelegeheidsstructuur voor ondermijnende criminaliteit

Platform 31 12 december 2019

Waar te beginnen bij de aanpak van ondermijning op vakantieparken?

Verouderde vakantieparken bieden een gelegeheidsstructuur voor ondermijnende criminaliteit. Het aantal 'rode parken' waar ondermijning-gerelateerde activiteiten plaatsvinden ligt in sommige regio's bij 10 procent. Vaak zijn het de kleine landelijke gemeenten die naar verhouding met de grootste opgaven zitten vanwege het grote aantal vakantieparken en de ligging in het buitengebied. Maar wat komt er allemaal kijken bij de aanpak van ondermijning? Platform31 lanceert begin 2020 een tool voor bestuurders en beleidsmedewerkers om de aanpak van ondermijning op parken in kaart te brengen en te prioriteren waar de aandacht naartoe dient te gaan.

Achter de slagboom Achter de slagboom gaat een wereld schuil die voor gemeenten vaak lastig te duiden is. De ene gemeente ontvangt soms signalen van overlast of opvallende busjes, de tweede neemt onregelmatigheden waar in de toeristenbelasting en de derde wordt door de buurgemeente gewaarschuwd voor louche eigenaren met huisjes verspreid over de hele regio. Ook de politie en andere uitvoeringsdiensten pikken signalen op van de parken. Het kan voor gemeenten een ingewikkelde klus zijn om vanuit losse signalen tot meer inzicht te komen over wat zich afspeelt op hun parken. Buiten kijf staat dat meer inzicht begint bij een bezoek aan het vakantiepark. Hoe ziet het park eruit door de ogen van een toezichthouder? En door die van een GGD-wijkmedewerker? Vervolgens dient de vraag zich aan met welke partijen je het beste kunt samenwerken. Wanneer kies je voor samenwerking met ondernemers, de politie, het RIEC, provincie, welzijnsorganisaties, de Belastingdienst of buurgemeenten? En wanneer is het interessant voor die organisaties om met uw gemeente samen te werken?

Regionale leerkring Tijdens onze regionale leerkringen met circa 40 gemeenten en 7 provincies wordt duidelijk dat ondermijning in het gehele land op parken plaatsvindt, al is het in verschillende mate. De problematiek loopt uiteen van georganiseerde drugscriminaliteit en uitbuiting van arbeidsmigranten tot illegale bewoning en witwaspraktijken. Omdat gemeenten met hun ambtelijke capaciteit soms niet in staat zijn de structuren van ondermijning bloot te leggen en deze structuren ook door de regio of provincie kunnen lopen, trekken steeds meer gemeenten uit de leerkring samen op in de aanpak. Bovendien zijn gemeenten vaak afhankelijk van elkaar, want doet de ene gemeente zijn werk goed, dan heeft de buurgemeente er last van. Ondermijning op vakantieparken heeft als eigenschap dat zij zich snel verplaatst.

Tool geeft inzicht en overzicht Om gemeenten vooruit te helpen in hun aanpak ontwikkelt Platform31 in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) een interactieve tool. Deze tool is vanaf januari 2020 beschikbaar en biedt bestuurders en beleidsmedewerkers van kleine en middelgrote gemeenten inzicht en overzicht in de aanpak van ondermijning op vakantieparken. En voert u langs de thema's:

- bewustzijn en urgentie,
- informatiepositie,
- integriteit en weerbaarheid,
- ketensamenwerking en
- bestuurlijke verankering.

Via beslisbomen met vragen en antwoordcategorieën ziet u waar u aan moeten denken in uw aanpak en waar wellicht blinde vlekken zitten. Aan het eind kan u voor uzelf prioriteren waar u per thema mee aan de slag wilt.

Update handreiking en leerkring huisvesting arbeidsmigranten

De bijeenkomsten van de regionale leerkringen zitten vol. De komende maanden gaan de deelnemers onder begeleiding van experts uit het veld verder aan de slag met hun integrale visie en aanpak. Platform31 plaatst regelmatig nieuwsberichten, interviews, goede praktijken, filmpjes en opiniestukken over vakantieparken op de website. Wilt u automatisch op de hoogte blijven? Abonneer u in op onze tweewekelijkse nieuwsbrief.

Update handreiking Na de zomer van 2020 publiceren we een geüpdate versie van de handreiking Meer grip op vakantieparken. Of kijk op www.platform31.nl/aanpak-vakantieparken voor meer nieuws over de aanpak van vakantieparken.

Huisvesting arbeidsmigranten Geïnteresseerde gemeenten die worstelen met de realisatie van huisvesting voor arbeidsmigranten roepen wij op om contact met ons op te nemen. Begin volgend jaar start Platform31 met een leerkring over dit thema.

6) Een onaangekondigd huisbezoek in het kader van de Participatiewet

Schulinck nieuwsbrief 12 december 2019

De grenzen van een onaangekondigd huisbezoek

Wat mag wel en wat mag niet?

Participatiewet 11 december 2019 – Denise Maas-Last

Een onaangekondigd huisbezoek in het kader van de Participatiewet is een belangrijk instrument om de door de bijstandsgerechtigde opgegeven woon- en leefsituatie te checken. Het is een vergaand controlemiddel en het mag duidelijk zijn dat de inzet hiervan gevolgen heeft voor de privacy van de bijstandsgerechtigde. Daarom mag zo'n onaangekondigd huisbezoek niet zomaar; zowel het binnentreden als de feitelijke uitvoering van het onaangekondigd huisbezoek is aan regels gebonden, die ik in deze opinie wil bespreken.

Binnentreden Het college moet allereerst een 'redelijke grond' hebben voor het binnentreden van de woning. Dat is kort gezegd het geval als er twijfels zijn over de door belanghebbende opgegeven woon- en leefsituatie en de juiste gegevens hierover niet op een minder belastende wijze kunnen worden verkregen. Ontbreekt een 'redelijke grond', dan moet het college aan belanghebbende vooraf meedelen dat een weigering van medewerking aan het huisbezoek geen directe gevolgen heeft voor de het recht op bijstand. Verder moet belanghebbende op de hoogte worden gesteld van de reden van het huisbezoek en wat het gevolg voor het recht op bijstand is als toestemming wordt geweigerd (het zogenaamde 'informed consent'). Om de woning binnen te treden heeft het college ten slotte toestemming van belanghebbende nodig.

Is er een redelijke grond en is er toestemming voor het binnentreden van de woning verleend op basis van 'informed consent', dan is het huisbezoek rechtmatig en mogen de bevindingen van dat huisbezoek in beginsel worden gebruikt bij de beoordeling van het recht op bijstand van een belanghebbende. Heeft het college eenmaal binnen vervolgens een vrijbrief om alles wat zich maar in de woning bevindt te doorzoeken en in te zien? Wat mag wel en wat mag niet bij het uitvoeren van het huisbezoek?

Specifieke ruimten in de woning Bij een huisbezoek mag rondgekeken worden in de gehele woning, waarbij in beginsel alle ruimten in de woning mogen worden doorzocht. Dat geldt ook voor specifieke ruimten als een schuur, garage of zolder. Als er een redelijke grond is voor het huisbezoek, hoeft er daarnaast niet ook nog een redelijke grond te zijn, of toestemming te worden gevraagd voor het binnentreden van de specifieke ruimte (zie bijvoorbeeld CRvB 27-09-2007, ECLI:NL:CRVB:2007:BB6239). Dat is alleen anders als het een afzonderlijke ruimte in de woning betreft die kan worden afgesloten en bestemd is voor exclusief woongebruik van een andere

bewoner. Die ruimte mag dan niet worden binnengetreden (zie bijvoorbeeld CRvB 03-12-2012, ECLI:NL:CRVB:2012:BY4503).

Openen van kasten en laden Het openen en onderzoeken van kasten en laden kan niet zomaar. Hiervoor is expliciete toestemming van een belanghebbende vereist. Dit heeft ermee te maken dat deze handelingen een verdergaande inbreuk op de privacy van belanghebbende met zich meebrengen dan alleen het rondkijken in de woning (CRvB 19-12-2017, ECLI:NL:CRVB:2017:4473).

Inzien van spullen Tijdens een huisbezoek mogen zaken van belanghebbende worden ingezien, bijvoorbeeld tassen of computers. Hiervoor is geen specifieke redelijke grond vereist (zie bijvoorbeeld Rechtbank Arnhem 12-07-2012, ECLI:NL:RBARN:2012:BX8900). Wel moet aan belanghebbende expliciete toestemming worden gevraagd om de desbetreffende zaken in te zien (CRvB 19-12-2017, ECLI:NL:CRVB:2017:4473).

Ook moet van te voren worden nagegaan van wie de spullen zijn, voordat ze mogen worden ingezien.

Ook moet van te voren worden nagegaan van wie de spullen zijn, voordat ze mogen worden ingezien. Spullen die niet van belanghebbende zijn, mogen niet worden bekeken (Rechtbank Midden-Nederland 18-11-2019, ECLI:NL:RBMNE:2019:5299). De medewerkingsverplichting rust immers op belanghebbende en niet op de derde van wie de betreffende spullen zijn.

Het maken van foto's Tijdens een huisbezoek mogen foto's worden gemaakt van de aangetroffen situatie in de woning. Hierbij is wel van belang dat de foto's alleen de wijze van bewoning betreffen en bijdragen aan een behoorlijke verslaglegging (CRvB 19-12-2017, ECLI:NL:CRVB:2017:4473). Met andere woorden mogen foto's worden gemaakt om de schriftelijke verslaglegging te verduidelijken. Er mogen echter geen foto's worden gemaakt van onderwerpen die geen verband houden met de woon-en leefsituatie van belanghebbende.

Extra toestemming Het college heeft bij een huisbezoek dus niet alleen toestemming nodig om de woning binnen te treden, maar ook voor sommige andere handelingen in de woning is dus soms expliciete toestemming van belanghebbende vereist. De toestemming tot het binnentreden van de woning van belanghebbende impliceert een dergelijke toestemming dus niet. Leg deze toestemming ook altijd vast in de verslaglegging, zodat hier achteraf geen twijfel over kan ontstaan. Worden vervolgens toch handelingen verricht zonder dat belanghebbende de hiervoor noodzakelijke toestemming heeft gegeven, dan is sprake van onrechtmatig handelen van het college. Dit kan ertoe leiden dat de betreffende onderzoeksbevindingen niet mogen worden gebruikt voor de beoordeling van het recht. Weigert belanghebbende om de toestemming te geven om bijvoorbeeld in de laptop te kijken, dan is het van belang dat duidelijk wordt gemaakt wat de gevolgen van die weigering zijn voor het recht op bijstand.

7) Mensen met een arbeidsbeperking verdwalen in een bestuurlijk doolhof

Schulinck nieuwsbrief 12 december 2019

Arbeidsbeperkten raken uit zicht overheid

Mensen met een arbeidsbeperking kunnen steeds moeilijker de weg vinden naar overheidsinstellingen en verdwalen in een bestuurlijk doolhof. Dat zegt der Nationale ombudsman. "De regelgeving over beschut werk is ingewikkeld en de wijze waarop de uitvoering is georganiseerd zo mogelijk nóg ingewikkelder", zegt ombudsman Reinier van Zutphen. "Voor kwetsbare groepen in het bijzonder moet de deur van de gemeente wijd openstaan. Ook al heeft een gemeente taken uitbesteed, een burger moet bij zijn gemeente terechtkunnen met een klacht, zeker als hij bij de uitvoerende instantie niet verder komt. Dit geldt des te meer voor mensen met een arbeidsbeperking die zijn aangewezen op beschut werken."

Hij roept de gemeenten op om één loket te regelen waar kwetsbare groepen zoals inwoners met een arbeidsbeperking, terecht kunnen.

De Participatiewet werd vijf jaar geleden ingevoerd om meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen. Volgens de ombudsman heeft deze wet er juist toe geleid dat de afstand tussen overheid en burger groter is geworden.

Bron: ANP

8) Thema LCR-congres 2020: In welk land willen wij leven?

LCR@ttentie 12 december 2019

Aanmelden Congres 2020

Thema LCR-congres 2020: In welk land willen wij leven?

Een boeiend congres voor cliëntenraden, beleidsmakers en alle andere geïnteresseerden.

Datum: 2 april 2020

Locatie: De Woonindustrie, Symfonielaan 1, Nieuwegein

De locatie is goed bereikbaar met zowel de auto als het openbaar vervoer.

Tijdens het LCR-congres komen vaste onderdelen (Ab Harrewijnrede en Cliënt in Beeld-prijs) terug. U kunt ter plekke kiezen voor een aantal onderwerpen in subsessies (twee rondes in de middag). Een deel van de thema's staat al vast, maar wij horen graag van u of u suggesties heeft: waarover wilt u meer weten of wat vindt u belangrijk? Ook ideeën voor een goede spreker kunt u vermelden.

Insturen van ideeën voor thema's is mogelijk op onderstaand formulier. Dat kan tot uiterlijk 7 februari 2020. Daarna besluit de LCR welke thema's definitief in het programma terugkomen.

De onderwerpen die al vaststaan en die u dus ook niet meer hoeft in te sturen zijn:

- Schuldhulpverlening
- Wajong en de Participatiewet
- Switchen in de keten
- Verrekening inkomsten

Deelnemers zijn kosteloos. Als u zich echter inschrijft en niet tijdig annuleert (vóór 19 maart 2020) via info@manjagreutert.org ontvangt u een factuur van 50 euro voor een deel van de kosten die al voor u zijn gemaakt.

Inschrijven voor het LCR-congres kan tot 19 maart 2020. In de week vóór het congres ontvangt u per mail de bevestigingsbrief, het programma en de routebeschrijving. Mocht u de mail toch niet hebben ontvangen, neem dan even contact op met de congresorganisatie

Reiskosten komen voor eigen rekening of kunt u (mogelijk) declareren bij uw eigen raad/organisatie. Is het voor u absoluut onmogelijk om per OV te reizen, neem dan contact op met de congresorganisatie via info@manjagreutert.org of 06-33056097.

Parkeren bij de congreslocatie is gratis. De congresorganisatie neemt contact op met diegenen die hebben ingevuld gebruik te maken van een rolstoel of slecht ter been te zijn om met hen nadere afspraken te maken over het reserveren van een parkeerplaats bij de entree van de congreslocatie. (Fried: zie voor aanmeldingsformulier enz.:

<http://www.landelijkeclientenraad.nl/Congres/Aanmelden-Congres-2020>)

9) Door Fietsmaatjes komen mensen met een beperking vaker buiten

Movisie 12 december 2019

Het merk Fietsmaatjes staat voor kwaliteit

11 december 2019 Door Fietsmaatjes komen mensen met een beperking vaker buiten, zijn ze meer in beweging en hebben ze meer sociale contacten en activiteiten. Samen met het Oranje Fonds, Movisie en het Mulier Instituut en de Leidse Hogeschool werkt Stichting Fietsmaatjes Nederland aan verdere kwaliteitsverbetering. Marijke Booijink vertegenwoordigde Movisie tijdens een werkbezoek van de directeur van het Oranje Fonds. Tot ieders verrassing werd de directeur vergezeld door onaangekondigd hoog bezoek: Koning Willem-Alexander.

Als beschermheer van het Oranje Fonds wilde de Koning persoonlijk ervaren op welke wijze het Oranje Fonds, via Fietsmaatjes, bijdraagt aan de sociale cohesie in de samenleving. De eerste lokale stichting Fietsmaatjes werd in 2012 in Warmond opgericht door verpleegkundige Tekla Zwinkels, haar echtgenoot Jan Burgmeijer en vele vrijwilligers. Met de steun van het Oranje Fonds Groeiprogramma breidt het aantal lokale organisaties zich als een olievlek uit. Sinds begin van dit programma is het aantal Fietsmaatjesorganisaties gegroeid naar 20, waarbij hun vrijwilligers ervoor zorgen dat nu al 1.200 gasten regelmatig weer kunnen fietsen.

De Koning werd opgehaald door initiatiefnemer Jan Burgmeijer, uiteraard op een elektrisch ondersteunde duofiets, kreeg uitleg over de organisatie en luisterde daarna aandachtig naar de enthousiaste ervaringen van de aanwezige Fietsmaatjes koppels. Na instructie over de werking van de fiets ging de Koning aan de bestuurderskant van een duofiets zitten om met zijn 95-jarige gast Johan Waanders uit Leiden, ondanks de regen, een ritje te maken.

Kwaliteitskeurmerk Fietsmaatjes Nederland is een kwaliteitskeurmerk geworden dat waakt over kernwaarden als veiligheid, betaalbaarheid en zorgvuldigheid. Er is een landelijke organisatie, Fietsmaatjes.nl, dat nieuwe lokale Fietsmaatjesorganisaties op weg helpt met een starterspakket, een landelijke website en contacten verzorgt en netwerk- en themabijeenkomsten voor alle besturen van lokale Fietsmaatjes organiseert. Tijdens het werkbezoek vond ook een rondetafelgesprek plaats over het ontstaan en ontwikkeling van Fietsmaatjes. Jan Burgmeijer gaf hierin aan dat het voor hem belangrijk is dat 'het merk' Fietsmaatjes staat voor kwaliteit, dat ze daar ambitieus in zijn en ernaar streven Fietsmaatjes te laten beoordelen en op te laten nemen in de databank Effectieve sociale interventies van Movisie. Ook de Koning gaf aan dat dit project het waard is om landelijk verspreid te worden.

Marijke Booijink van Movisie gaf toelichting over de werkwijze van deze databank. Ook vertelde ze hoe de impact van Fietsmaatjes vergroot wordt door bij de verdere ontwikkeling gebruik te maken van bestaande wetenschappelijke kennis. Bijvoorbeeld met inbreng van de Wat werkt bij-dossiers van Movisie over thema's als sociaal en gezond, eenzaamheid en respijtzorg. Binnenkort start Movisie met subsidie van ZonMw een onderzoek naar het effect van Fietsmaatjes op de gezondheid van de doelgroep. Dit onderzoek is onderdeel van een groter onderzoek waaraan ook de Hogeschool Leiden en Mulier Instituut een bijdrage leveren.

Fietsmaatjes op congres Doen wat werkt in het sociaal domein

Jan Burgmeijer en Tekla Zwinkels, oprichters van Fietsmaatjes en Movisie-adviseur Marijke Booijink verzorgen een deelsessie over Fietsmaatjes tijdens het congres 'Doen wat werkt in het sociaal domein: leren van praktijkvoorbeelden' op 10 maart 2020 in Zwolle. De praktijkvoorbeelden die tijdens dit congres gepresenteerd worden laten zien hoe je in samenwerking op basis van onderbouwde kennis kunt werken aan maatschappelijke impact in het sociaal domein.

10) Geslaagde proef: 100 bijstandsgerechtigden met behoud van uitkering aan werk in Groningen

Binnenlands Bestuur 12 december 2019

Succesvol bijstandsexperiment in Groningen

Adriaan de Jonge 11 dec 2019 Na een geslaagde proef met honderd bijstandsgerechtigden die met behoud van uitkering aan het werk gingen in Groningen, heeft de gemeente een nieuw instrument voor re-integratie opgezet: Schakelkans. Wethouder Carine Bloemhoff is blij met de nieuwe regeling, maar blijft worstelen met knellende regelgeving en een krap participatiebudget.

Geslaagde proef In de Groningse pilot, die plaatsvond tussen januari 2017 en maart 2019, mochten een kleine honderd bijstandsgerechtigden onder de zogenaamde Flexensie regeling een aantal maanden werken met behoud van uitkering. Het resultaat: 41 procent kon na afloop volledig uit de bijstand uitstromen. Nog eens twaalf procent kreeg een parttime contract en stroomde dus gedeeltelijk uit. Het college beschouwt de proef daarom als een succes en heeft op basis van het Flexensie model het nieuwe instrument Schakelkans ontwikkeld.

Werken loont Onder de noemer Schakelkans moet werken lonend worden voor Groningers in de bijstand. Werken wordt op twee manieren aantrekkelijker gemaakt. Ten eerste blijft de uitkering staan, wat een hoop rompslomp bespaart. Wethouder Carine Bloemhoff (werk & participatie, PvdA) legt uit dat de administratieve molen die hoort bij het in- en uit de bijstand stappen een drempel vormt voor mensen om aan het werk te gaan. Ten tweede krijgen de kandidaten als financiële prikkel een premie van twee euro netto per gewerkt uur. Bloemhoff zegt er meteen bij dat ze mensen liever het volledige minimumloon zou betalen bovenop hun uitkering, maar dat mag volgens de wet niet.

Minimumloon In plaats daarvan betaalt de werkgever minimumloon direct aan de gemeente, die het vervolgens in een geoormerkt budget voor onderwijs en begeleiding van dezelfde doelgroep opneemt. Dat er minimumloon betaald wordt, is belangrijk: zo wordt verdringing tegengegaan, en ontstaat er bovendien meer betrokkenheid en belang vanuit de werkgever om het project te laten slagen. Het ministerie van SZW heeft dan ook aangegeven dat het instrument geen verdienmodel voor werkgevers mag worden. Wethouder Bloemhoff: 'We houden in de gaten of werkgevers goed met mensen omgaan. We willen echt inzetten op duurzame uitstroom.' Na drie maanden voltijds of zes maanden deeltijds werken met behoud van de uitkering, wordt beoordeeld of mensen de stap naar de reguliere arbeidsmarkt kunnen maken.

Middelgrote afstand Schakelkans lijkt dus succesvol als instrument voor re-integratie en het levert ook nog eens geld op voor scholing van de doelgroep, wat vanuit het krappe participatiebudget nu niet voor iedereen beschikbaar is. Wethouder Bloemhoff spoort andere gemeenten dan ook van harte aan om het instrument over te nemen, maar plaatst wel een kanttekening. 'De groep mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt die soms al tien jaar of nog langer in de bijstand zitten, zijn vaak niet binnen drie of zes maanden klaar voor de arbeidsmarkt.' Schakelkans werkt dus goed voor mensen met een middelgrote afstand tot de arbeidsmarkt, maar voor andere groepen is ander soort hulp nodig. Van de elf duizend Groningse bijstandsgerechtigden heeft meer dan de helft een grote afstand tot de arbeidsmarkt, schat wethouder Bloemhoff in.

Knellende regelgeving Bloemhoff is blij met Schakelkans, maar liever zou ze meer doen: 'We hebben last van knellende regelgeving en een beperkt participatiebudget.' Wat de wethouder zou doen als zij het voor het zeggen had in Den Haag? 'Allerbelangrijkste is dat het participatiebudget omhoog moet. Dat is nu nog maar een derde van wat het ooit was.' Daarnaast zou ze meer mogelijkheden willen hebben voor 'verloning', waarbij een uitkeringsgerechtigde in dienst gaat bij een bedrijf of maatschappelijke organisatie en een deel van de bijstand als loon ingezet wordt. Verder zou ze graag meer ruimte zien voor gemeenten om bijstandsbeleid vorm te geven vanuit vertrouwen in mensen.

11) Kabinet wil sneller geschikte woonruimten met begeleiding voor dak- en thuislozen

Kabinet wil overkoepelend plan van aanpak daklozen crisis

Redactie 08 dec 2019 Het kabinet wil dat alle centrumgemeenten in kaart brengen wat op regionaal niveau de opgave is om dak- en thuisloosheid terug te dringen. Dit is een tussenstap naar een overkoepelend plan van aanpak dat komend voorjaar wordt opgesteld. Het kabinet wil dat er sneller geschikte woonruimten met begeleiding voor dak- en thuislozen beschikbaar komen en treft daarom op korte termijn extra maatregelen om het creëren van extra woonruimten te stimuleren.

Passende woonruimte Volgens het kabinet wordt al op diverse manieren gewerkt aan het terugdringen van het aantal dak- en thuislozen, maar laat de forse toename van het aantal dak- en thuislozen in de afgelopen paar jaar zien dat meer nodig is. Dit sluit aan bij de oproep die verschillende partijen eerder deden over de stijging. 'Het aantal dak- en thuislozen in Nederland is onacceptabel hoog. We moeten hen het liefst direct, maar in ieder geval zo snel mogelijk, weer aan een passende woonruimte helpen, zodat zij daar, met de benodigde begeleiding, weer een zelfstandig bestaan kunnen opbouwen', aldus Paul Blokhuis, staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

10.000 flexwoningen Met staatssecretaris Van Ark van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, minister Van Veldhoven voor Milieu en Wonen, gemeenten, woningcorporaties, cliëntenorganisaties en regionale zorgaanbieders zegt hij zich hier tot het uiterste voor in te spannen. 'Doel is dat niemand op straat hoeft te slapen of langer dan drie maanden in de opvang hoeft te verblijven.' Om op korte termijn al meer woonruimte met begeleiding voor deze groep beschikbaar te laten komen zijn al positieve ontwikkelingen gaande, aldus het kabinet. Woningcorporatiekoepel Aedes wil met onder meer gemeenten de komende jaren jaarlijks 10.000 flexwoningen realiseren, waar ook dak- en thuislozen gebruik van kunnen maken.

Iedereen winteropvang bieden Daarnaast zet het kabinet met een woningmarktpakket van 2 miljard stappen om de productie van woningen te versnellen. Dit is onder andere bedoeld om betaalbare huurwoningen en tijdelijke en flexibele woningen te realiseren, die hard nodig zijn voor onder meer huisvesting van dak- en thuislozen. Aan de preventieve kant wil het kabinet het aantal huisuitzettingen ten gevolge van schulden verder terugdringen. Het kabinet vindt het belangrijk dat komende winter niemand op straat komt te staan. De centrumgemeenten zijn hiervoor primair verantwoordelijk. In 33 van de 43 centrumgemeenten wordt opvang uitgebreid, om iedereen die zich meldt een plek te kunnen bieden. Blokhuis roept de overige 10 centrumgemeenten op dit ook te doen, voor zover zij dit niet al wilden.

Overkoepelend plan Om tot een overkoepelend plan te komen voor het terugdringen van dak- en thuisloosheid, dat ook aansluit op waar in de gemeenten behoefte aan is, wil het kabinet eerst een beter beeld hebben van de regionale uitdagingen en problemen. De woningmarkt is per regio heel verschillend en dus zal de oplossing ook overal anders moeten zijn. Daarom heeft het kabinet centrumgemeenten gevraagd voor 1 februari 2020 in kaart te brengen hoeveel dak- en thuislozen zij in de regio hebben en welke woon- en zorgbehoefte er is. Op basis van die informatie komt het kabinet, in gesprek met gemeenten, woningcorporaties, zorgaanbieders en cliëntenorganisaties, dit voorjaar tot een overkoepelend plan voor de aanpak van dakloosheid.

12) Maatschappelijk werkers met mbo-diploma onterecht in de schaduw van hun hbo-collega's

Binnenlands Bestuur 12 december 2019

Wijkteams beter en goedkoper met mbo'ers

Adriaan de Jonge 13 dec 2019 Maatschappelijk werkers met een mbo-diploma staan onterecht in de schaduw van hun hbo-collega's, vinden Mirjam Karsten en David ter Avest van Hogeschool Rotterdam. Mbo'ers doen in de praktijk nagenoeg hetzelfde werk en kunnen kennis en kunde bijdragen die bij hbo'ers soms mist. En het scheelt de gemeente nog geld ook.

Weinig verschil Karsten en Ter Avest zien dat veel gemeenten ervoor kiezen om voor wijkteams uitsluitend maatschappelijk werkers op hbo-niveau aan te nemen. In het jeugddomein moet dat zelfs, omdat mbo'ers niet in aanmerking komen voor de verplichte SKJ-registratie (Stichting Kwaliteitskader Jeugd). Dat is onterecht, vinden ze. In een onderzoek voor Werkplaats Sociaal Domein Zuid-Holland Zuid constateren ze dat er in de praktijk weinig verschil is tussen de werkzaamheden van hbo'ers en mbo'ers in sociaal werk. In de CAO Sociaal Werk zijn er slechts kleine verschillen en de Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk maakt helemaal geen verschil tussen hbo'ers en mbo'ers.

Liever een goede mbo'er Ervaringen in de gemeente Hardinxveld-Giessendam, waar bewust met zowel mbo'ers als hbo'ers gewerkt wordt, bevestigen dat beeld. Vaak is het niet eens bekend welke teamleden wel en niet een hbo-diploma hebben, en er wordt ook weinig waarde aan het verschil gehecht. Belangrijker is individuele kennis en kunde. 'Liever een goede mbo'er dan een slechte hbo'er', klonk het in de gesprekken die Karsten en Ter Avest voerden. Ook stellen zij dat mbo'ers vaak beter aansluiten bij de beleavingswereld van bewoners met een hulpvraag. Door met mbo'ers te werken, wordt het wijkteam een betere afspiegeling van de wijk zelf. Ter Avest: 'Soms hebben mbo'ers wat minder taal- en schrijfvaardigheid. Maar qua ervaring zijn ze soms zoveel beter.'

Goedkoper Er liggen dus kansen voor gemeenten, vindt Ter Avest. Door met een mix van hbo'ers en mbo'ers te werken, kunnen de wijkteams niet alleen beter worden, maar ook goedkoper. Het inzetten van mbo'ers kost de gemeente nu eenmaal minder geld. Hoeveel dat gemeenten zou kunnen opleveren weet Ter Avest niet precies, maar hij verwacht wel dat er besparingen te realiseren zijn. Hans Roskam, projectleider bij Spoor 22, een samenwerkingsverband van onderwijsinstellingen en welzijnsorganisaties, is het daarmee eens, maar waarschuwt ook dat de keuze voor mbo'ers niet alleen vanuit het oogpunt van bezuinigingen gemaakt moet worden. 'Mij is het er meer om te doen dat gemeenten bewust gaan nadenken over hoe ze de kwaliteiten van mbo'ers kunnen inzetten.'

Arbeidsmarkt Roskam vertelt ook dat er met een mbo-diploma maatschappelijk werk maar weinig banen te vinden zijn. Daarom moeten mbo'ers noodgedwongen doorstromen naar het hbo, terwijl ze dat vaak niet redden. Ondertussen blijft de vraag naar maatschappelijk werkers wel groeien. Bij Spoor 22 zet hij zich daarom in om de mbo'er een zelfstandige positie te geven in het welzijnswerk én om de doorstroom naar het hbo, waar nodig, goed te begeleiden. Het vergroten van het loopbaanperspectief van sociaal werkers op mbo-niveau zou een derde reden kunnen zijn voor gemeenten om meer mbo'ers aan te nemen in wijkteams.

13) Vooruitblik op de toekomst van de ouderenzorg.

Zorgvisie 12 december 2019

'Voorkom een jeugdzorg-debacle in de ouderenzorg'

Jacqueline Joppe, bestuursvoorzitter van Zorggroep Elde Maasduinen, is faliekant tegen de nieuwe bekostiging voor verpleeghuizen en waarschuwt voor een 'jeugdzorg-debacle' in de ouderenzorg. Een terugblik op acht jaar vice-voorzitterschap van ActiZ en een vooruitblik op de toekomst van de ouderenzorg.

Het onderstaande interview met Jacqueline Joppe vond medio november plaats en verschijnt 13 december in Zorgvisie Magazine 8. Deze digitale versie is op 11 december aangepast aan actuele ontwikkelingen rond de bekostiging van verpleeghuizen.

Jacqueline Joppe, bestuursvoorzitter van Zorggroep Elde Maasduinen, heeft tot half drie voor het interview. In de namiddag en avond doet ze haar route als wijkverpleegkundige in haar wijk in St. Michielsgestel. Eén keer per week draait ze een dagdeel mee in de wijkverpleging. 'Dat doe ik in mijn eigen tijd. Anders zeggen mensen: "zonde dat zo'n dure bestuurder als wijkverpleegkundige werkt". Ik heb vier jaar geleden mijn BIG-registratie weer gehaald om in te kunnen springen tijdens de zomerdrukke. In het begin was dat voor iedereen onwennig, maar ik ben snel opgenomen in het team. Ik ben niet boventallig, dus ze hebben mij echt nodig. Het brengt me heel veel, als persoon en als bestuurder. Pas als je het werk doet, begrijp je hoe ingewikkeld het is. Ik heb ook diensten gedaan in onze verpleeghuizen met bewoners met dementie die complex gedrag hebben en bijvoorbeeld agressief zijn. Dat laat je niet zo maar los.'

In 2012, Joppe was amper begonnen als bestuurder bij Pantein, vroeg toenmalig ActiZ-directeur Aad Koster haar voor het bestuur van de branchevereniging. 'Ik wist nauwelijks wat ActiZ was. Anderhalf jaar later werd ik gevraagd als vice-voorzitter naast Guus van Montfort. Ik ben er vanuit naïviteit ingerold. Ik ging ervan uit dat ik als startende bestuurder daar nooit slechter van zou kunnen worden.' Na twee termijnen zit de tijd van Joppe als vice-voorzitter van ActiZ er bijna op. Ze overleefde als enige de bestuurscrisis bij ActiZ in 2017. Een terugblik.

Zorggroep Elde Maasduinen

Zorggroep Elde en Maasduinen zijn in 2019 gefuseerd. In de fusieorganisatie, een combinatie van verpleeghuiscare en wijkverpleging, leveren 2.000 mensen zorg aan 3.500 cliënten. Zo'n 1.400 vrijwilligers helpen hen daarbij. De omzet bedraagt in 2019 100 miljoen euro en het rendement is 1,5 procent. Zorggroep Elde Maasduinen scoort op Zorgkaart Nederland gemiddeld een 8,4 op cliëntenreviews.

Waarom mocht u als enige van het oude bestuur doorgaan?

'Ik wilde graag door. Het voelde als onaf en de uitdaging voor het "nieuwe ActiZ" lonkte. Daarnaast hadden de leden vertrouwen in mij. Ik was naast vicevoorzitter ook vaak woordvoerder en naar ik merkte tot tevredenheid.'

Bent u tevreden over de veranderingen bij ActiZ na de bestuurscrisis in 2017?

'Voor 2017 deden we alles als bestuur met negen mensen. We hebben nu veel meer kerngroepen en commissies, waarin honderd bestuurders actief zijn. Er is veel meer dynamiek en betrokkenheid. Het is minder systeemachtig en bureaucratisch. We proberen de verenigingsstructuur echt tot leven te brengen.'

Hoe kijkt u terug op de 'zwarte lijst' met elf verpleeghuizen die de inspectie

Gezondheidszorg en Jeugd in juli 2016 publiceerde? 'Die zwarte lijst sloeg in als een bom. Niet alleen de verpleeghuizen, maar ook het ministerie was volgens mij overvallen. De lijst kwam echt uit de koker van de inspectie. De IGJ en het ministerie gaven ook nauwelijks duiding waarom instellingen erop stonden. De impact was enorm, ook in het ActiZ-bestuur. Zorggroep Groningen stond op die lijst en de bestuurder was lid van het ActiZ-bestuur. Het debat in de samenleving was emotioneel en liet geen ruimte voor een ander geluid. Dat werd geframed als defensief. De verpleeghuizen hadden het gedaan. Je was voor of tegen de lijst. Het was niet te verdedigen. De zwarte lijst was in mijn ogen zinloos. Hij creëerde vooral negatieve energie voor bewoners en medewerkers. Het enige positieve is dat het de voedingsbodem heeft gecreëerd voor het manifest van Hugo Borst en Carin Gaemers. (oktober 2016, red.)'

Was u het eens met hun manifest 'Scherp op ouderenzorg'? 'Ik deed toen het woordvoederschap voor ActiZ. In een interview op radio 1 oarmde ik het manifest. Ik had gezien dat het binnen een half uur al 3.500 keer was ondertekend. Dan weet je dat er een gevoelige snaar

wordt geraakt in de samenleving. Inhoudelijk kon je er ook niet tegen zijn. Ik snapte de tien punten heel goed vanuit het perspectief van familieleden van ouderen. Maar ik vond het ook te simplistisch. Een bezettingsnorm van twee medewerkers is onzin. Soms heb je op een groep zulk moeilijke bewoners dat je meer medewerkers nodig hebt. Soms kun je ook met minder personeel toe. De bezetting hangt helemaal van de context af.

Verder vond ik dat er te weinig oog was voor de oorzaken. De problemen in de verpleeghuizen waren het gevolg van jarenlange bezuinigingen, ontslagen en het ontbreken van een visie op een toekomstbestendige ouderenzorg. Dat hebben we met onze lobby voortdurend aangekaart bij staatssecretaris Martin van Rijn. Maar de boodschap was steeds “er is geen geld” en de verpleeghuizen moesten het zelf maar oplossen.’

Hun lobby was wel effectiever dan die van ActiZ, want daardoor kwam er 2,1 miljard euro beschikbaar.

‘Het was bizar dat het geld er dankzij Borst en Gaemerser ineens was. Hun bezettingsnorm kwam in de kwaliteitsstandaard verpleeghuizen. Het was ons met andere veldpartijen net niet gelukt om die standaard samen te maken. Het Zorginstituut Nederland greep in en de NZa maakte een doorrekening met de bezettingsnorm. Het zou tussen de 1,3 en 3 miljard euro kosten. Opeens stond het extra geld in de programma’s van de politieke partijen. De VVD pleitte zelfs voor 2 miljard euro. Ik kan de onmacht van destijds nog voelen. We hadden jarenlang ons best gedaan en het was zo frustrerend dat het ons niet is gelukt.’

De verpleeghuizen bulken nu van het geld, terwijl de wijkverpleging op een houtje bijt.

‘Verpleeghuizen bulken helemaal niet van het geld. Je krijgt dat kwaliteitsgeld alleen als je kunt aantonen dat je extra personeel hebt aangenomen. Wij hebben 150 cliëntondersteuners voor in de huiskamers aangetrokken en dat heeft veel effect op warme zorg. Maar de overheid heeft daarvoor een enorm verantwoordingscircuit opgezet. Die continue verantwoordingsstroom die de overheid organiseert, irriteert me echt enorm.’

Maar de wijkverpleging krijgt geen extra geld, terwijl zes op de zeven tachtigplussers thuis woont.

‘De zorg in de wijkverpleging is nu super schraal. Ik mis een brede visie op de ouderenzorg van de overheid. De verzorgingshuizen zijn wegbezuinigd zonder dat woningcorporaties de ruimte kregen om te investeren in ouderenwoningen. Het wegvallen van de verzorgingshuizen is echt een gemis. Daardoor is er nu een groot tekort aan beschutte woonvormen voor ouderen. Wij komen in de wijkverpleging echt schrijnende gevallen tegen. Eenzame ouderen zonder sociaal netwerk met allerlei problemen belanden op de SEH in een crisissituatie. De overheid faalt en het zijn de thuiswonende ouderen die de rekening betalen.

Ik begrijp wel dat we het in de toekomst niet gaan redden met alleen maar professionele zorg in de wijkverpleging. We moeten ons als samenleving meer bekommeren om de ouderen in onze eigen buurt. Maar het zou wel enorm helpen als we iets ruimer zouden kunnen indiceren in de wijkverpleging. Zorgverzekeraars laten het afweten, want zorgaanbieders die investeren in preventie en sociale netwerken belonen ze onvoldoende. Ze willen vooral hun schadelast beperken. Het is onbegrijpelijk dat er 200 miljoen euro onderbesteding is in de wijkverpleging. Uiteindelijk is de politiek daar verantwoordelijk voor. Ik snap niet dat de Tweede Kamer de minister daar zo makkelijk mee laat weggelaten.’

De minister wil meer samenwerking op wijkniveau. ‘Ik stoor me net als de minister aan de veelheid van kleine zorgaanbieders zonder contract die veel ruimer indiceren. Dat kan echt niet als de zorg en het personeel zo schaars zijn. Dat misbruik moet stoppen. Voor huisartsen en ziekenhuis is het ook niet altijd duidelijk bij wie ze moeten zijn. Terwijl zorg leveren op de juiste plek essentieel is, met name voor het welzijn van de cliënt.’

Jos de Blok waarschuwt dat het VWS-plan om samenwerking af te dwingen in een herkenbaar wijkteam averechts gaat werken.

‘Ik sluit me deels wel aan bij de kritiek van Jos, omdat alleen systeeminterventies niet gaan werken. Zorgaanbieders moeten

samenwerken op basis van de inhoud van het vak van wijkverpleegkundige en de behoefte van cliënten. Als je zorgaanbieders van verschillende organisaties in één team gaat onderbrengen, krijg je veel afstemmingsgedoe tussen aanbieders. Maar het probleem in de wijk vraagt om een veel bredere aanpak tussen gemeenten, woningcorporaties, ziekenhuizen, huisartsen en aanbieders van wijkverpleging.'

Schuurt het tussen de schotten van de Zvw, Wlz en Wmo? 'De schotten helpen niet. Wij hebben bijvoorbeeld eindeloze debatten met gemeenten en verzekeraars over de financiering van de maaltijdvoorziening. Elke dag eten honderd ouderen uit de wijk in ons restaurant. Daardoor houden ze het thuis langer vol. Maar we leggen geld toe op de maaltijdvoorziening. Ik klop tevergeefs bij de gemeenten aan, terwijl het om hun burgers gaat. En zorgverzekeraars zeggen "wij zijn niet van de restaurants". Ik kan nog het meeste regelen met de woningcorporatie, omdat die ook het maatschappelijke belang voelt.'

Waarom bent u zo kritisch over zzp'ers? 'Hun wens voor meer zeggenschap en flexibiliteit is toch legitiem? 'Ik begrijp goed dat als mensen bijvoorbeeld kleine kinderen hebben, dat ze graag zelf willen bepalen wanneer ze werken. Maar dat kunnen we toch niet allemaal gaan doen? Zorgorganisaties zijn 24/7 in touw. Dat is een maatschappelijke verantwoordelijkheid die er wel bij hoort. Als werkgever moet je zeggenschap en flexibiliteit inregelen. Je moet medewerkers bijvoorbeeld zelf roosters laten maken. Maar het is niet mogelijk om als individu volledig autonoom je werk in te delen zoals jij dat wilt. Als we dat allemaal gaan doen, krijgen we het werk niet gedaan.'

Lukt het verpleeghuizen om dit jaar 10.000 extra medewerkers aan te trekken? 'We leiden heel veel mensen op. Er zijn ook allerlei snellere routes voor zij-instromers. Verder moeten we op zoek naar nieuwe vormen van werkverbanden. Ik heb zelf een volledige baan als bestuurder, maar daarnaast werk ik vijf uur per week als wijkverpleegkundige. Misschien zijn er wel meer mensen die één keer in de week een dagdeel willen werken. Je zou kunnen denken aan een regionale marktplaats waar mensen kunnen intekenen voor betaalde en onbetaalde klussen. De meeste zorgmedewerkers werken nu tussen de 20 en 25 uur. Als het ons gezamenlijk als medewerker en werkgever lukt om dit iets uit te breiden, zou dit ook enorm helpen. Zowel voor de arbeidsmarkt als voor de economische zelfstandigheid van vrouwen. Hier wil ik mij de komende tijd in onze organisatie op gaan richten.'

Verpleeghuizen hebben een stevig conflict met de NZa over de nieuwe bekostiging. De NZa wil via een integrale vergelijking de tarieven baseren op de lokale kosten. Waarom reageren verpleeghuizen zo defensief? 'Daar is niets defensiefs aan. We zijn het inhoudelijk niet eens. Wie haalt het in zijn hoofd om in deze tijd van het jaar, als zorginstellingen het financiële jaar afsluiten, een dergelijke gegevensuitvraag te organiseren? Daar zijn twee controllers in mijn organisatie wekenlang mee bezig. Bovendien is het twee jaar geleden ook al gedaan. Uit het vorige kostenonderzoek kwam naar voren dat zzp-4 met 22 procent omlaag kan. Dat betekent dat we vanaf 1 januari 22 procent minder krijgen! Bij ons gaat dat om 250 van de 800 bewoners. Ik kan die 250 mensen niet zo maar een kwart minder zorg geven, want ze hebben die echt nodig. Maar het betekent wel dat ik mensen met zzp-4 niet meer kan opnemen, terwijl er nu al een enorme wachtlijst is.

Bovendien is het mij volkomen onduidelijk wat de NZa met die vergaarkaak aan financiële inzichten gaat doen. De NZa rekent elk jaar door wat de verpleeghuiszorg mag kosten. Dat noemt iedereen maximumtarieven, maar het zijn kostprijzen. Ik heb die nog nooit gekregen. Zorgkantoren passen altijd een korting van enkele procenten toe. Ik denk dat wij het met Zorggroep Elde Maasduinen vrij goed voor elkaar hebben. We maken ieder jaar een rendement van circa 1,5 procent. Maar dat is geen cent te veel. Stel nu dat er uit het nieuwe onderzoek blijkt dat ik met 10 procent minder kosten toch dezelfde kwaliteit behaal als mijn buurman. Krijgt mijn buurman dan een korting van 10

procent? Ik zie dat niet zitten, dus weiger ik die gegevens aan te leveren. En met ons alle verpleeghuizen in Noord-Brabant.'

De NZa is eind november in Noord-Brabant op bezoek geweest voor tekst en uitleg, maar de kloof blijkt onoverbrugbaar. 'Bij de Nuland-bijeenkomst eind 2018 was er overeenstemming dat de nieuwe bekostiging eenvoudig en transparant moest zijn. Die uitgangspunten vind ik niet terug in het einddoel van een gedifferentieerde bekostiging, waarbij elk verpleeghuis een eigen tarief krijgt. Wij missen de gezamenlijkheid met de NZa. We begrijpen deze afslag naar een nieuwe bekostiging niet.'

De integrale vergelijking komt uit de koker van de minister. 'Dit is niet het juiste moment voor een nulmeting. Verpleeghuizen krijgen stapsgewijs extra kwaliteitsmiddelen. Die extra gelden zijn pas in 2021 geland. Het is daarom nu te vroeg voor een kostprijdiscussie. De toekomstbestendigheid van de ouderenzorg ligt onder druk met de toenemende vergrijzing en de krapte op de arbeidsmarkt. Het is noodzakelijk eerst dit gesprek te voeren en de stip op de horizon te bepalen. Daarna kunnen we bezien welke eenvoudige, transparante bekostiging hierbij past. Ik ben als de dood dat de integrale vergelijking voor Excel-liefhebbers een instrument wordt om te bezuinigen. We moeten een jeugdzorg-debacle voorkomen.'

Loopbaan Jacqueline Joppe

Joppe wilde na haar middelbare school eigenlijk verloskundige worden. Maar op advies van haar ouders koos ze voor hbo economie. Ze specialiseerde zich in inkoop en werd hoofd zorginkoop bij het Oudenrijn Ziekenhuis en het Academisch Ziekenhuis Utrecht. In 1996 richtte ze haar eigen inkoopadviesbureau op: Benifit. In die periode deed ze ook in deeltijd hbo-v verpleegkundige en werkte ze in de verpleeghuiszorg. Van 2002 tot 2005 was ze locatiemanager in het destijds noodlijdende verpleeghuis De Braamberg in Arnhem. Daarna keerde ze terug naar de zorginkoop: van 2005-2007 was ze manager inkoop ziekenhuiszorg bij zorgverzekeraar VGZ. In 2008 stapte Joppe weer over naar de zorg als directeur huishoudelijke hulp bij Pantein in Boxmeer. In 2010 trad ze toe tot de raad van bestuur. In 2013 werd Joppe bestuursvoorzitter van Zorggroep Elde in Boxtel. Bart Kiers schrijft zowel over cure als care. Zijn aandachtsvelden zijn de ziekenhuizen, medisch specialisten, wijkverpleging en ouderenzorg.

14) Belangrijk om tempo van familiegroep te volgen en te doen wat nodig en helpend is

Eigen Kracht Centrale 13 december 2019

IJzer smeden

"Wij hebben in ons hoofd dat we de kring groter willen maken, maar daardoor willen we soms te snel te veel. Het is en blijft belangrijk om het tempo van de familiegroep te volgen en te doen wat nodig en helpend is in het moment," zegt een collega. We waren gebeld door de jeugdreclassering over een jongen van 16 jaar die regelmatig met justitie in aanraking kwam. Hij woonde bij zijn moeder, met zijn broertje van 14 jaar. Met zijn vader was weinig contact. "Er was een plan nodig, omdat hij ook niet meer naar school ging. De moeder was de wanhoop nabij. De jongen wilde helemaal niets en zeker geen grote kring."

Stabiel "Uiteindelijk vond hij het goed dat de Eigen Kracht-coördinator met zijn moeder praatte. Ook noemde hij een neef en nicht, die een aantal jaar bij hen in huis hadden gewoond. Met hen had hij nog steeds contact. Hij snapte dat zijn moeder bezorgd was en ging akkoord met een gesprek over school, maar niet meer dan dat. En ook niet meer mensen. Zijn moeder was opgelucht dat er een eerste stap gezet werd. De jeugdreclasserder gaf aan dat het voor nu belangrijk was om de situatie stabiel te maken en te zorgen dat hij niet verder zou afglijden. De Eigen Kracht-coördinator had de neiging om door te blijven vragen naar het netwerk, omdat uit de gesprekken bleek dat er meer mensen waren."

Voldoende Er waren bijvoorbeeld ooms en tantes. Mijn collega: "Zodra ze die noemde bij de jongen, haakte hij af. De moeder wilde liefst zo snel mogelijk starten uit angst dat hij helemaal niets meer wilde en ook de jeugdreclaseerder wilde "het ijzer smeden als het heet is". Zo begon de coördinator alsnog met een gesprek met een kleine kring: jongen, moeder, broertje, neef en nicht. Via Skype was de vader er in het eerste deel van het gesprek bij. Ze maakten afspraken om de jongen te helpen om het vol te houden op school en voor het invullen van zijn vrije tijd. Voor hemzelf was het belangrijk dat niet iedereen hem steeds in de gaten hield, dus daar maakten ze ook afspraken over. Verder ging het over de samenwerking tussen de professionals en de familie. Met dit plan was iedereen tevreden. Over een maand kijken ze of ze een tweede gesprek willen met meer mensen."

Een sterk verhaal op vrijdag *Voor mij is vrijdag altijd een dag om even stil te staan bij de verhalen uit de dagelijkse praktijk van mijn collega's en mij. Bijzondere verhalen, omdat uitzichtloze situaties soms 180 graden draaien. Sterke verhalen, omdat ze de kracht tonen van mensen die hun vragen durven delen met de mensen om hen heen en zo met vereende kracht tot oplossingen komen. Ze zijn het delen waard.*

Ik wens u een prettig weekend!

Hedda van Lieshout

15) Per 1-1- 2020 verandert verstrekking van hulpmiddelen voor sommige mensen in instelling

Google melding Wmo: Zorgkrant 13 december 2019

Hulpmiddel in instelling volgend jaar verstrekt vanuit de Wlz

12 december 2019 Voor mensen die thuiswonen met hulp vanuit de Wlz verandert er niets in 2020. Per 1 januari 2020 verandert de verstrekking van mobiliteitshulpmiddelen - zoals een rolstoel of scootmobiel - voor sommige mensen die in een instelling wonen. Als je zonder behandeling in een instelling woont, kun je hiermee te maken krijgen. Het hulpmiddel wordt volgend jaar verstrekt vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz) en niet langer vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Voor mensen die thuiswonen met hulp vanuit de Wlz verandert er niets in 2020.

Het doel van de verandering is om de financiering en verstrekking van hulpmiddelen te vereenvoudigen. Nu zijn er teveel verschillende en onoverzichtelijke regelingen.

Gemeenten, aanbieders en zorgkantoren moeten over deze verandering tijdig goede informatie geven die helder maakt wat dit voor mensen persoonlijk betekent.

Wlz en hulpmiddelen Voor een beperkt aantal hulpmiddelen, zoals de mobiliteitshulpmiddelen, zal er vanaf 1 januari 2020 voor een deel van de gebruikers met Wlz-zorg een verandering plaatsvinden. In het nieuwe jaar worden mobiliteitshulpmiddelen zoals een rolstoel en een scootmobiel voor mensen die wonen in een Wlz-instelling verstrekt vanuit diezelfde Wlz. Deze verandering geldt alleen voor mensen die in een Wlz-instelling verblijven zonder behandeling. Mensen die in een Wlz-instelling verblijven mét behandeling ontvingen deze mobiliteitshulpmiddelen al vanuit de Wlz. Voor hen verandert er dan ook niets.

Voor mensen die thuiswonen en hun Wlz-zorg ontvangen in de vorm van een persoonsgebonden budget (pgb), volledig pakket thuis of modulair pakket thuis (VPT/MPT) verandert er ook niets. Hun hulpmiddelen krijgen zij via de Wmo. Dit geldt ook voor de groep mensen die wonen in kleinschalige woonvormen.

Vragen of problemen Wet langdurige zorg?

Meer informatie over de verstrekking en betaling van hulpmiddelen vanuit de Wlz vind je hier:

<https://www.informatielangdurigezorg.nl/veranderingen/vanaf-2020/hulpmiddelenzorg-wlz>

Als je vragen hebt over deze verandering of als je problemen hebt bij het regelen van hulpmiddelen, kun je ook terecht bij het Juiste Loket: www.juisteloket.nl

16) Aandacht trekken van het ministerie om probleem zichtbaar te maken

Binnenlands Bestuur 13 december 2019

Minister toont spierballen: toch abonnementstarief Assen

Yvonne Jansen 12 dec 2019 Minister Hugo de Jonge (VWS) heeft ingegrepen vanwege het voornemen van de gemeente Assen om de schoonmaak als voorziening uit het Wmo-pakket te halen en het abonnementstarief voor schoonmaak niet in te voeren. De minister dreigde met een aanwijzing, een uitzonderlijke maatregel, om Assen te dwingen per 1 januari het abonnementstarief in te voeren. De gemeente laat weten daaraan gehoor te geven.

Abonnementstarief Sinds begin 2019 geldt een abonnementstarief voor Wmo-maatwerkvoorzieningen, los van inkomen en/of vermogen, en ongeacht het aantal uren hulp. In 2020 gaat het abonnementstarief ook gelden voor duurzame algemene voorzieningen (huishoudelijke hulp, begeleiding). Het tarief gaat van 17,50 per vier weken naar 19 euro per maand.

Run voorkomen De Drentse gemeente probeerde te voorkomen dat er per 2020 een run zou ontstaan op huishoudelijke hulp, die volgens landelijke regels vanaf 1 januari als algemene voorziening moet worden aangeboden. Assen wilde dat niet doen omdat, volgens wethouder Harmke Vlieg (sociaal domein, ChristenUnie), het huidige systeem mét eigen bijdrage voor midden- en hogere inkomens, prima voldoet. Invoering van het nieuwe gaat de gemeentenaar verwachting 1,5 miljoen euro kosten.

Positieve uitleg Wethouder Vlieg is met het spierballengedrag van de minister overruled, maar legt de ingreep van het ministerie positief uit. 'Onze opstelling heeft wel effect gehad. We wilden de aandacht trekken van het ministerie om ons probleem zichtbaar te maken. Dat is gelukt. Daarnaast hebben we met de directeur generaal van het ministerie vervolgafspraken gemaakt. Het ministerie nodigt ons uit voor een gesprek om samen te verkennen hoe we de schoonmaak anders kunnen organiseren. Die lijn van ons, het anders organiseren van de schoonmaak, heeft ook tot veel steun van andere gemeenten geleid.'

Goed werkend 'We gaan het gewoon niet doen', zei Vlieg eerder deze week strijdvaardig tegen Binnenlands Bestuur. 'Wij hebben een goed werkende voorziening voor schoonmaak. Daar zijn we tevreden over, en onze inwoners ook. Voor de groep met midden- en hoge inkomens betekent het abonnementstarief een lastenverlichting. Kwetsbare groepen in Assen betalen nu niets en daarvoor is het een verzwarende.' De weigering, waar Vlieg nu op terug moet komen, was bedoeld om een rem te zetten op de kosten, maar ook 'als signaal aan Den Haag', zegt Vlieg. Dat signaal is doorgekomen, constateert ze nu.

Stapelings voorkomen Het rijk wil met het vaste tarief stapeling van zorgkosten voorkomen en heeft door de maatregel minder administratieve lasten, de rekening komt bij de gemeente te liggen. Niet alleen in de vorm van een toename van zorggebruik, maar ook in de vorm van aanpassingen in contractmanagement en ICT.

Gemeenten waren van meet af aan gekant tegen het plan voor schoonmaak als algemene voorziening, vreemd dat veel meer inwoners met een midden- en hoog inkomen afscheid zouden nemen van hun particuliere poetshulp en bij de gemeente aankloppen. De vrees voor zulk calculerend gedrag blijkt nu terecht. Het aantal Wmo-cliënten met hulp bij het huishouden steeg landelijk met acht procent.

Krachtig middel 'Landelijk nieuwe regels zoals deze invoeren kan alleen als het rijk voldoende compenseert', is het standpunt van Vlieg. 'Zelf de ruimte nemen voor een eigen bijdrage – in de Wet langdurige zorg en de Zorgverzekeringswet – en het gemeenten onmogelijk maken hetzelfde te doen. Terwijl de eigen bijdragen in de Wlz en Zvw ook nog eens effect hebben op door gemeenten als vangnet uit te voeren wetten. Dubieus vind ik dat. Als gemeenten verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van wetgeving, moeten ze ook zelf kunnen sturen. Het heffen van een eigen bijdrage is dan een krachtig middel.'

Den Haag In diverse gemeenten is gebleken dat inwoners hun particuliere huishoudelijke hulp de wacht aanzeggen omdat ze goedkoop en tegen een vast tarief hulp kunnen krijgen via de Wmo. Onder meer in Den Haag, waar vooral inwoners van de rijkere postcodegebieden een beroep doen op goedkope schoonmaak via de gemeente.

17) Arnhem scheldt hen die 3 jaar lang hun best hebben gedaan om af te lossen restant kwijt

Binnenlands Bestuur 13 december 2019

Honderden Arnhemmers op 1 januari van schuld af

12 dec 2019 Ruim 1400 Arnhemmers zijn op 1 januari 2020 van hun schuld bij de gemeente af. Arnhem scheldt mensen die 36 maanden lang hun best hebben gedaan om hun schuld af te lossen het nog openstaande bedrag kwijt. De regeling, die deel uitmaakt van nieuw debiteurenbeleid in de Gelderse hoofdstad, kost de gemeente in totaal 2,5 miljoen euro.

Lage incassokosten Arnhem wil niet langer dat inwoners met schulden door het invorderingsbeleid van de gemeente nog meer problemen krijgen. Daarom heeft de gemeente deze week ook besloten om in het vervolg 75 euro aan incassokosten te rekenen. Dat bedrag kon tot nu toe oplopen naar wel 700 euro. De gemeente rekent ook geen rente meer over betalingsachterstanden, aangezien het berekenen van rente de schuldenlast alleen maar verhoogt.

Fraude Schulden waarvan de gemeente denkt dat die nooit zullen worden afbetaald, worden na tien jaar doorgestreept. 'Omdat mensen niet de rest van hun leven aan vorderingen vast moeten zitten', aldus de gemeente. Maar wie betrapt is op bijvoorbeeld fraude, blijft juist langer met de vordering zitten. Dat was twaalf jaar en wordt nu twintig jaar.

Soepeler schuldenbeleid De gemeenteraad drong in juli aan op een soepeler schuldenbeleid. Arnhem kan het nieuwe beleid betalen uit een potje van ruim 9 miljoen euro dat de gemeente al had voor 'dubieuze debiteuren'. De gemeente gaat er onder andere bij de woningcorporaties en het UWV op aandringen om ook maatregelen te nemen om boetestapeling te voorkomen. (ANP)

18) Wat hebben kinderen nu en straks nodig om in samenleving een mooie plek te krijgen?

Nu.nl 15 december 2019

Kinderombudsman: Belang van kind wordt te vaak overgeslagen

15 december 2019 Het belang van kinderen wordt in Nederland te vaak overgeslagen, stelt Kinderombudsman Margrite Kalverboer in gesprek met NU.nl. Volgens haar wordt lang niet altijd gekeken naar wat het kind nodig heeft "en dat zou leidend moeten zijn".

"Of het nu gaat om gemeentes, jeugdhulp of soms ook de regering, we kijken altijd naar: wat kost het en wie zijn verantwoordelijk?", aldus Kalverboer.

"Het is een eerste impuls en ik herken dat ook wel. Als het echt moeilijk wordt, slaan we het kind over", vertelt Kalverboer. "Maar als ik met kinderen in gesprek ben, dan geven ze aan dat ze mee willen praten. Ook over de pijnlijke dingen. Het gaat over hun leven, dus daar willen ze over kunnen vertellen en meepraten."

Volgens Kalverboer gaat het met "5 tot 10 procent" van de kinderen in Nederland niet goed. Dat kan komen door ziekte of complexe problematiek, maar ook doordat ze opgroeien in lastige omstandigheden. "Bijvoorbeeld kinderen in armoede", zegt de Kinderombudsman.

"Armoede is onder kinderen een heel groot thema, maar dan gaat het niet alleen om materiële dingen", aldus Kalverboer. "Kinderen vinden het thuis niet leuk, want hun ouders zitten voortdurend in de stress. Er is geen ruimte om huiswerk te maken en de kans op geweld is groter."

Arme kinderen presteren slechter op school

Deze week bleek uit onderzoek van DUO dat kinderen die in armoede leven slechter presteren op school dan klasgenoten.

Het gaat om kinderen met ouders die een inkomen hebben dat net boven de bijstandsnorm ligt. De kinderen dragen vaak dezelfde kleren, er is geen geld voor bijvoorbeeld schoolreisjes en de kinderen hebben niet de mogelijkheid om zich goed te wassen.

Volgens Kalverboer gaat het in zo'n situatie niet alleen om materiële zaken als "de ouderbijdrage, fiets of laptop". De Kinderombudsman stelt dat de ontwikkeling "in de volle breedte" het belangrijkste is.

"Dáár moeten we rekening mee houden. Wat hebben kinderen nu en straks als volwassene nodig om in de samenleving een mooie plek te krijgen? Die vraag staat vaak niet voorop."

Zie ook: onderzoek-kinderen-van-arme-ouders-presteren-slechter-op-school

(Fried: zie: <https://www.nu.nl/binnenland/6016677/onderzoek-kinderen-van-arme-ouders-presteren-slechter-op-school.html>)

19) Betrokkenheid bij cliënt is belangrijk onderdeel van het werk voor veel huishoudelijke hulpen

Zorg+welzijn 16 december 2019

Huishoudelijke hulp biedt kans om welzijn ouderen te verbeteren

Betrokkenheid bij je cliënt is een belangrijk onderdeel van het werk voor veel huishoudelijke hulpen. Maar het signaleren van problemen, begeleiding of boodschappen doen zit niet in hun takenpakket. In Zwolle hebben studenten van Windesheim en Deltion onderzoek gedaan naar hoe cliënt en huishoudelijke hulp gezamenlijk communiceren en werken. Schoonmaken en hand- en spandiensten aan de cliënt gaan vaak samen.

Wat als jouw cliënt schone ramen belangrijker vindt dan een wekelijks verschoond bed? Omdat ze niet heel mobiel is en het fijn vindt om de kinderen op het schoolplein voor haar huis te zien spelen? Studenten van hogeschool Windesheim en het Deltion College hebben in de praktijk onderzocht of en zo ja hoe het werk van de huishoudelijke hulp bijdraagt aan het welzijn van cliënten. Dan blijkt dat de huishoudelijke hulp verder gaat dan schoonmaken alleen. En dat het nuttig is om haar daarin te ondersteunen met trainingen.

Bezuiniging Een effect van de transitie in 2015 is dat in de meeste gemeenten de huishoudelijke hulp drastisch is ingekrompen. Veel cliënten kregen minder uren hulp. Er werd niet zozeer gekeken naar wat de cliënt nodig had, er moest bezuinigd worden. De verwachting was dat cliënten zelf meer zouden doen een hun eigen netwerk meer zouden inschakelen. Al snel bleek dat de inkringing van uren een bezuiniging was. De meeste gemeenten draaiden later bij en staken de toewijzing van uren huishoudelijke hulp minder strikt in. In opdracht van de gemeente Zwolle hebben onderzoekers en studenten van Windesheim en van het Deltion College in het afgelopen jaar gewerkt aan een project om het samenspel tussen huishoudelijke hulpen en oudere cliënten in beeld te brengen.

Luisterend oor Uit het onderzoek kwam naar voren dat huishoudelijke hulpen meestal meer doen dan alleen schoonmaken, zegt lector Franka Bakker van hogeschool Windesheim. 'Ze zijn vaak een luisterend oor, ze signaleren gezondheids- en welzijnsproblemen bij hun cliënten, ze verrichten hand- en spandiensten en geven adviezen over praktische dagelijkse zaken. Soms doen de hulpen dat onbewust en soms ook bewust in hun vrije tijd. De vraag is of de hulpen dat moeten doen en zo ja, of ze daarin dan gefaciliteerd moeten worden, bijvoorbeeld met trainingen.'

Training De praktijk wijst uit dat het nuttig is om de huishoudelijke hulp inderdaad te ondersteunen met bijvoorbeeld cursussen en trainingen om cliënten beter te begeleiden, zegt Alie Kleene, cliënt lid van de participatieraad in Zwolle, die meewerkte in de projectgroep. 'Wij zien dat zorgaanbieders er ook meer voor open staan om huishoudelijke hulpen te trainen, bijvoorbeeld in de omgang met mensen met dementie of met psychische stoornissen. De hulpen komen in huis bij

mensen die steeds meer en complexere zorg nodig hebben, dat maakt het werk voor hen ook moeilijker.'

Welzijn verbeteren Volgens Bakker en Kleene biedt de verbreding van taken, en dus ook de training van huishoudelijke hulpen, kansen om het welzijn van ouderen te verbeteren. Bakker: 'Nu hangt het af van de persoonlijke invulling van de taken van de huishoudelijke hulp.

Bijvoorbeeld of zij een klant stimuleert om zelf ook actief te helpen met schoonmaken, of hoe gemakkelijk de huishoudelijke hulp zelf kan omgaan met mensen met dementie. Om dat goed te kunnen doen, moeten we eigenlijk eerst vaststellen welke rol we de huishoudelijke hulp willen geven bij cliënten thuis. Dan kunnen we ook bepalen welke training daarvoor nodig is. In een project in Limburg bijvoorbeeld worden huishoudelijke hulpen getraind om ouderen meer te laten bewegen tijdens het schoonmaakwerk.'

Tarieven Zit aan meer taken en meer training dan ook een hogere vergoeding vast van de functies die onderaan de loonschalen bungelen? Dat dan weer niet, zegt Kleene. Het zou een logisch gevolg zijn, maar de gemeente stelt voor huishoudelijke hulp een uurtarief vast volgens cao-tarieven, en daarin zitten ook eventuele trainingskosten inbegrepen. 'Maar als je berekent hoeveel geld je kunt besparen door de huishoudelijke hulp in te zetten voor welzijnsaspecten van de cliënt, dan zou het best nog geld kunnen opleveren, dat je weer in trainingen voor de hulpen kunt steken', aldus Ali Kleene.

Carolien Stam Redacteur Zorg+Welzijn

20) Model zorgmonopolist 'op gespannen voet met de gedachte van de wet'

Google melding Wmo: NPO Radio 1 16 december 2019

Het zorgmonopolie in Hollands Kroon 'op gespannen voet met gedachte van de wet'

zondag 15 december 2019 | KRO-NCRV | Jolien de Vries De gemeente Hollands Kroon gaf in 2016 één commercieel bedrijf het mandaat om zorgtaken voor de gemeente uit te voeren. Daarvoor werd een speciale BV opgericht: Inluzio Hollands Kroon, een dochteronderneming van miljardenbedrijf Facilicom. Critici vragen zich af of de macht van de zorgmonopolist te groot geworden is. Volgens onderzoeker dr. ir. Niels Uenk staat het model 'op gespannen voet met de gedachte van de wet'. Inluzio bepaalt in Hollands Kroon welke zorg inwoners vanuit de Jeugdwet en Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) nodig hebben en verleent een deel van die zorg zelf. Het overige deel besteedt Inluzio uit aan de 49 onderaannemers waarmee het bedrijf een contract heeft afgesloten. Voor de komst van Inluzio had de gemeente contracten met 123 zorgaanbieders.

We komen steeds meer in de greep van een grote organisatie

Jan Eichhorn, GroenLinks Hollands Kroon

Inluzio-directeur Peter de Visser en wethouder Mary van Gent van Hollands Kroon prijzen de efficiëntie van het model; het werken met één partner scheelt de gemeente bijvoorbeeld veel administratie. Maar inwoners en oppositiepartijen uit de gemeenteraad vinden het zorgmonopolie van Inluzio niet wenselijk, zeggen zij in publicaties van Reporter Radio en Follow the Money. Keuzevrijheid in het geding

Ook onderzoeker Niels Uenk van het Public Procurement Research Centre (PPRC) is kritisch op het model Hollands Kroon. Uenk is expert op het gebied van gemeentelijk opdrachtgeverschap voor WMO-diensten en promoveerde in augustus aan de Universiteit Utrecht op dit onderwerp. "Het model Hollands Kroon staat op gespannen voet met de gedachte van de wet", zegt Uenk.

Met slechts één aanbieder zou de keuzevrijheid van de inwoners van Hollands Kroon in het geding kunnen komen. "Het is Incluzio of zelf zorg organiseren via een Persoons Gebonden Budget", zegt Uenk.

Het model Hollands Kroon staat op gespannen voet met de gedachte van de wet

Dr. ir. Niels Uenk, onderzoeker

Maar omdat Incluzio ook gaat over de toekenning van Persoons Gebonden Budgetten (PGB's) ziet Uenk hier een spanningsveld. "Incluzio krijgt van de gemeente een vast budget per jaar, daar moeten ze alle zorg voor regelen", zegt Uenk. 'Als een inwoner dat via een PGB wil inkopen gaat dat uit budget van Incluzio.' Hoe meer mensen een PGB hebben, hoe meer zorggeld er dus uit het budget van Incluzio naar andere zorgaanbieders gaat.

Minder geld naar PGB's Uenk kan zich voorstellen dat zorgbedrijf Incluzio dat liever niet heeft. "Daar zullen ze zelf mogelijk een ander verhaal over vertellen. Maar vanuit bedrijfsmatig oogpunt snap ik dat je zoveel mogelijk zorg bij jezelf houdt." Uit het jaarverslag van van Incluzio Hollands Kroon blijkt dat het totale budget voor PGB's in 2018 daalde naar 745.574 euro ten opzichte van 830.856 euro een jaar eerder.

Incluzio-directeur Peter de Visser ontkent in de publicaties van Reporter Radio en Follow the Money stellig dat het bedrijf een ontmoedigingsbeleid voert als het gaat om PGB's: "Dat is absoluut niet het geval. Als mensen dat ervaren is dat heel vervelend en dan hoop ik dat ze naar ons toekomen zodat we kunnen kijken hoe we dat kunnen oplossen", zegt De Visser.

'Keuzevrijheid staat niet in de wet om te negeren' Wettelijk blijft de gemeente Hollands Kroon verantwoordelijk voor goede zorg. Om de keuzevrijheid te borgen moet de gemeente volgens de wet een plan schrijven waarin staat dat er 'aandacht is voor keuzemogelijkheden tussen aanbieders'. Maar hoe die 'aandacht' er precies uit moet zien, staat niet in de wet omschreven. "Als je in het plan schrijft: 'We hebben wel eens nagedacht over keuzevrijheid maar vinden het toch niet zo belangrijk', dan doe je naar letter van wet niets mis", zegt Uenk. Maar dat geldt niet voor de geest van de wet. "Er staat niet voor niets dat er aandacht moet zijn voor keuzevrijheid. Dat staat er niet om te negeren."

Het onderzoek (Fried: zie: <https://www.nporadio1.nl/reporter-radio/onderwerpen/522711-pionieren-in-de-polder>) van Reporter Radio is uitgevoerd in samenwerking met Follow the Money. Voor Follow the Money schreef Eelke van Ark het artikel Hoe een schoonmaakgigant in gemeente Hollands Kroon zorgmonopolist (Fried: zie: <https://www.ftm.nl/artikelen/huwelijk-gemeente-hollands-kroon-zorgmonopolist-incluzio>) werd met medewerking van Nina Rijnierse bij de research. Op 16 december besteedt KRO-NCRV's Pointer aandacht aan het gebrek aan gemeentelijk toezicht op zorgbedrijven om 21.35 op NPO2. (Fried: zie: <https://pointer.kro-ncrv.nl/artikelen/gemeenten-hebben-nauwelijks-zicht-op-besteding-van-zorggeld>)

21) Dertien gemeenten in Zeeland hebben stofkam door het aantal jeugdzorgaanbieders gehaald

Binnenlands Bestuur 16 december 2019

Zeeuwse gemeenten zetten mes in jeugdzorgaanbieders

Yolanda de Koster 14 dec 2019 De dertien gemeenten in Zeeland hebben de stofkam door het aantal jeugdzorgaanbieders gehaald. In plaats van meer dan tweehonderd aanbieders, krijgen vanaf 2020 een kleine honderd aanbieders een contract.

Regionale ketens 'Voorop staat dat kinderen sneller de juiste hulp op de juiste plek krijgen', aldus de Goese wethouder Derk Alsema (jeugd, CDA), tevens voorzitter van de Jeugdhulpregio Zeeland. De schaal van Zeeland maakt het ondoenlijk om met tweehonderd aanbieders te werken, is inmiddels de ervaring van de Zeeuwse gemeenten. Daarom is in een nieuwe aanbesteding gekozen voor met name regionale ketens die jeugdzorg bieden. De gecontracteerde aanbieders mogen met onderaannemers werken. Het is daarmee dus niet gezegd dat alle aanbieders die nu buiten de boot

vallen, het loodje leggen. 'We hopen dat aanbieders nu beter gaan samenwerken in plaats van met elkaar concurreren. We verwachten hiermee een kwalitatief beter aanbod te krijgen.'

Beter en doelmatiger Financiële overwegingen lagen niet ten grondslag aan de keuze om het aantal aanbieders fors te verminderen, aldus Alssema. 'We hopen wel met minder aanbieders beter en doelmatiger te kunnen werken.' Dat zal tot kostenbesparing kunnen leiden. De Zeeuwse gemeenten, net zoals de meeste gemeenten, kampen met forse tekorten. 'We geven 94 miljoen euro aan jeugdzorg uit en we krijgen van het rijk 74 miljoen euro.' De tekorten kunnen niet worden verdisconteerd via de contracten. 'We willen faire tarieven betalen. We willen niet teveel, maar ook niet te weinig betalen. We hebben gezocht naar een balans. Als we de tekorten zouden verwerken de tarieven, vallen aanbieders om en komt de continuïteit van jeugdzorg in gevaar.' De lobby richting Den Haag voor meer rijksgeld wordt dan ook onverkort voortgezet. 'Het financiële probleem is te groot om dat alleen als gemeenten op te kunnen lossen.'

Draagvlak Volgens de wethouder is er draagvlak onder de aanbieders. 'We hebben een transparant proces gevoerd en hebben voorafgaand aan de aanbesteding de aanbieders geconsulteerd.' De kinderen in Zeeland die nu in een traject zitten, kunnen die afmaken. 'We hebben een overgangstermijn van negen maanden ingebouwd. De gemiddelde duur van een traject is minder dan negen maanden.' Kinderen hoeven dus niet tussentijds naar een andere zorgverlener.

22) Lekker eten en drinken, frisse kleding en liefdevolle medewerkers in ouderenzorg

Zorgvisie 16 december 2019

Interzorg gaat weer zelf koken en wassen

Lekker eten en drinken, frisse kleding en liefdevolle medewerkers: het verschil in ouderenzorg maak je met dagelijkse dingen. Dat vraagt wel om abnormale veranderingen. Elly van der Woude, manager INNService bij Interzorg Noord-Nederland, durft hiervoor de uiterste consequenties te trekken. Komende zomer gaat de droom in vervulling van een facilitair gebouw met eigen keuken en wasserij. Elly van der Woude had zelf nooit zoveel met duurzaamheid. Totdat ze bij Interzorg, een Drentse ouderenzorgorganisatie met negen locaties, 'een duurzaam virus' opliep. Dat gebeurde vijf jaar geleden bij een project rond dieetvoeding. 'Wij gaven onze bewoners vroeger flesjes met kunstmatige bijvoeding. Meer dan de helft daarvan ging rechtstreeks de goot in: het was een verspilling van ongeveer 50.000 euro zonder therapeutisch effect. Toen we het onze medewerkers lieten drinken, vonden die het ook echt niet lekker. De toenmalige directeur Zorg zei: "Dit zou ik aan de bar nooit bestellen."' Zo ontstond een discussie over een alternatief voor dieetvoeding. 'Drie koks, die na het sluiten van de eigen keukens in de jaren '90 bij Interzorg waren gebleven, hadden een idee. Zij wilden zelf dieetvoeding gaan maken: eerlijk, natuurlijk en zonder additieven. Dat zijn we gaan doen. We bieden zo'n twintig kleine dieetproducten aan, in de vorm van een petitfourtje, gebakje, gehaktballetje, smoothie of soepje. Dat zijn allemaal eenhapssnacks verrijkt met eiwitrijke ingrediënten, koolhydraten en vezels.' De nieuwe dieethapjes bleken een doorslaand succes en het succes van de dieetvoeding smaakt naar meer. Van der Woude: 'De vraag kwam al snel op of we ook onze warme maaltijden zelf konden koken. We werken nu nog met kant-en-klaarmaaltijden, maar we willen naar eerlijke en natuurlijke maaltijden.'

Wassen Van der Woude en haar team besloten het verbeterdenken niet te beperken tot eten en drinken. 'We zagen vanuit logistiek oogpunt een mooie combinatie met wassen en we weten dat dit een belangrijk issue is onder bewoners. Het duurt vaak lang voordat kleding terug is en het komt ook weleens voor dat ze het kwijtraken. Cliënten gaven aan hier verdrietig over te zijn. Daar komt bij dat we het niet meer van deze tijd vinden dat de wasserijvoorschriften bewoners verplichten bepaalde kleding aan te schaffen. Het blijft bijzonder dat we ouderen in de zorg vertellen dat ze in een

ouderwetse katoenen onderbroek rond moeten lopen omdat je deze gemakkelijk kunt wassen. Jouw eigen kleding is een van de weinige dingen die jou nog een eigen identiteit geeft.'

Centraal duurzaam gebouw Van der Woude beseftte dat haar duurzame wensen alleen te realiseren waren door het zelf te gaan doen. Zo ontstond de droom van een centraal gebouw in Assen met daarin een eigen keuken, een wasserij, een logistiek plein en restaurant. En daar bovenop een kantoor voor ondersteunende medewerkers. Het stond voor Van der Woude ook vast dat dit mooie werkplekken moest bieden aan mensen met een arbeidsbeperking. Dit ligt haar na aan het hart vanwege haar verleden in de gehandicaptenzorg. Ze realiseerde zich dat ze haar visie hierover wel moest onderbouwen en delen. Daarom ontwikkelde ze met collega's een duurzame visie op facilitaire dienstverlening.

Deze zomer gaat de droom van een centraal duurzaam gebouw in vervulling, dan opent het nieuwe duurzame Servicecentrum de deuren. Hierin komt een keuken waarin wordt gewerkt met regionale groenten en vlees zonder toevoegingen. De koks beperken verspilling en verpakkingsmateriaal tot een minimum. Daarnaast huisvest het nieuwe gebouw een duurzame wasserij waar bewoners al hun wasgoed kunnen laten wassen. 'Onze wasserij is zo aangepast dat ze ook mooi werk biedt aan mensen met een arbeidsbeperking. Denk aan het vouwen van handdoeken en theedoeken', aldus Van der Woude. Dankzij het nieuwe centrum reduceert Interzorg vervoersbewegingen en overlast door lossende voertuigen.

Om de overgang goed te laten verlopen, wordt niets aan het toeval overgelaten. Zo is er twee maanden proefgekookt en is er een test geweest met linnengoed. Ook zijn medewerkers voorbereid op hun verhuizing. Dat vraagt om veel tijd en aandacht.

Financiering De hoogste horde is volgens Van der Woude de financiering geweest: 'Investeren in keukens en wasserijen is in zorgland niet meer gebruikelijk, omdat zoiets bijna niet te financieren is.' Het bleek toch haalbaar, dankzij behendig opereren en een andere manier van denken. Het is gelukt om het zo te regelen dat Interzorg het gebouw niet in eigendom heeft maar huurt. Verder betaalt de organisatie op basis van gebruik. 'Ik heb leveranciers van wasserijen uitgenodigd en hen uitgelegd dat we zelf geen eigenaar willen worden. In plaats daarvan willen we betalen voor gebruik. Dat betekende dus dat zij het risico moeten dragen. Herman Harsevoort van het bedrijf Laundry Expert uit Gramsbergen zei: "Je bent gek, maar ik doe mee."'

Het duurzaamheidsvirus van Van der Woude is besmettelijk gebleken. De organisatie heeft nu een integraal duurzaamheidsbeleid. Zo koopt de organisatie duurzaam in, zijn er onlangs 1.700 zonnepanelen op daken gelegd en is er een meerjarenplan voor duurzaam onderhoud. Maar het hoogste doel is niet het beste jongetje van de klas op duurzaamheid willen zijn. 'Ik zie duurzaam denken als dé manier om medewerkers en cliënten te betrekken bij verbeteringen. Meer welzijn van de bewoners en mooier werk, daar doen we het voor', aldus Van der Woude.

Dit artikel maakt onderdeel uit van een serie over duurzaamheid. Adriaan van Engelen, directeur van Milieu Platform Zorg (MPZ), zei tegen Zorgvisie dat duurzaamheid in de zorg nog te weinig structuur heeft. 'Op bestuurdersniveau is nog totaal geen beeld waar het over gaat en wat het klimaatkoord gaat betekenen. Het probleem vraagt om besluitvorming van de bestuurders.' Zorgaanbieder Aafje wil in 2025 'energietransitie-proof' zijn. Het blijft niet alleen bij woorden: dit jaar opende het duurzaam gerenoveerde De Vijf Havens. Ook nam Aafje een energiecoördinator in dienst.

Door Joost Bijlsma

23) Nieuwe, interactieve arbeidsmarktmonitor

Tympan 17 december 2019

Arbeidsmarktmonitor Holland Rijnland

We zijn trots op onze nieuwe, interactieve arbeidsmarktmonitor. We hebben de monitor ontwikkeld in opdracht van Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland. De online applicatie bevat een grote hoeveelheid gegevens over onderwijs en arbeidsmarkt, afkomstig uit verschillende bronnen. De gegevens worden komend jaar regelmatig door ons geactualiseerd.

[Arbeidsmarktmonitor Holland Rijnland >>](https://www.arbeidsmarktmonitorhr.nl/?utm_source=Select+nieuwsbrief&utm_campaign=cc05967082-EMAIL_CAMPAIGN_2019_12_17_09_45&utm_medium=email&utm_term=0_8072960b7b-cc05967082-118953561) (Fried: zie:

https://www.arbeidsmarktmonitorhr.nl/?utm_source=Select+nieuwsbrief&utm_campaign=cc05967082-EMAIL_CAMPAIGN_2019_12_17_09_45&utm_medium=email&utm_term=0_8072960b7b-cc05967082-118953561)

24) Arnhemse plan voor kwijtschelding van schulden bij de gemeente valt ook elders in de smaak

Binnenlands Bestuur 17 december 2019

Kwijtschelding volgens 'Arnhems model' vindt navolging

Adriaan de Jonge 16 dec 2019 Het Arnhemse plan voor kwijtschelding van schulden bij de gemeente voor 1.400 inwoners, valt ook elders in de smaak. In onder andere Leiden en Groningen gaan geluiden op voor soortgelijke plannen.

Gemeente is hardnekkige schuldeiser Arnhemmers die al drie jaar een betalingsregeling hebben om een schuld bij de gemeenten af te betalen, zijn vanaf 1 januari 2020 in één klap van die schuld af. Daarmee wil wethouder Martien Louwers (PvdA, werk & inkomen) voorkomen dat die schulden zich door rente, incassokosten en boetes steeds verder opstapelen. De NVVK, branchevereniging voor schuldhulpverleners, constateerde al eerder dat de overheid een dubbelrol heeft op het gebied van schulden: 'Het komt regelmatig voor dat de gemeente zowel probeert de schulden van haar burgers op te lossen en tegelijk in de top van de meest hardnekkige schuldeisers staat,' aldus voorzitter Marco Florijn.

Verkeerde afslag 'Complimenten aan Arnhem', zegt Tiny Klever, gemeenteraadslid voor de PvdA in Leiden. Het plan was voor haar directe aanleiding om vragen in te dienen bij het Leidse college. Klever gelooft dat mensen die al tijden in de schulden zitten door een dergelijke kwijtschelding weer ruimte in hun hoofd kunnen krijgen om het leven op te pakken. Ze benadrukt wel dat fraudeurs buiten de deur gehouden moeten worden. Het moet gaan om mensen die pech hebben gehad of 'twee keer de verkeerde afslag' hebben genomen, aldus Klever.

Het 'Arnhemse model' Maar dan moet de Leidse situatie eerst beter in beeld komen. In Arnhem gaat het om mensen die al drie jaar een schuld bij de gemeente hebben, maar wel hun best doen om te betalen. In Leiden is het niet duidelijk hoeveel mensen er binnen die groep zouden vallen. Ook moet worden uitgezocht of kwijtschelding betaald zou kunnen worden uit een post voor 'oninbare schulden', zoals ook in Arnhem het geval is. Beide vragen stelde Klever dan ook aan het college. Ook in Hellendoorn en Haarlemmermeer zijn schriftelijke vragen ingediend om te verkennen of het 'Arnhemse model' gekopieerd kan worden. In Vlaardingingen wordt deze week een motie ingediend om het Arnhemse voorbeeld te volgen.

Kale kip 'Het heeft totaal geen zin om van een kale kip te plukken', laat fractievoorzitter Jimmy Dijk van de Groningse SP weten. Schulden vormen volgens hem een van de grootste problemen voor

mensen die hun baan zijn kwijtgeraakt: 'We zien dat mensen niet meer naar de tandarts gaan, niet meer naar de dokter.' Het Arnhemse plan inspireerde ook hem om raadvragen te stellen. Het college wordt onder andere gevraagd om uit te zoeken hoeveel Groningers problematische schulden hebben en wat het zou kosten om ze kwijt te schelden. Dijk verwacht dat het om minstens zoveel mensen gaat als in Arnhem. Hij stelt voor om de kwijtschelding te bekostigen uit het gemeentelijke rekeningresultaat.

Goed voorbeeld Dijk vindt zelfs dat de gemeente en de landelijke overheid nog wel verder zouden kunnen gaan. Schulden mogen wat hem betreft misschien al na minder dan drie jaar worden kwijtgescholden. Bovendien vindt hij dat andere grote schuldeisers dan de gemeente, zoals nutsbedrijven, woningcorporaties en zorgverzekeraars, een goed voorbeeld zouden moeten nemen aan een dergelijke aanpak. Als ze dat niet doen, zou de rijksoverheid dat moeten afdwingen, vindt Dijk.

25) Buurtzorg Nederland en VGZ hebben een driejarig contract gesloten over 'zinnige buurtzorg'

Zorgvisie 17 december 2019

Buurtzorg sluit meerjarencontract met VGZ

Buurtzorg Nederland en zorgverzekeraar VGZ hebben een driejarig contract gesloten over 'zinnige buurtzorg'. Samen zetten ze in op betere zorg, minder kosten per cliënt en het vergroten van de aantrekkelijkheid van het vak wijkverpleegkundige. Het contract heeft een waarde van 250 miljoen euro.

Het contract tussen VGZ en Buurtzorg over 'zinnige buurtzorg' heeft drie inhoudelijke thema's: preventie, Hospital@home en e-health. Bij preventie gaat het om het mobiliseren van cliënten en het voorkomen van sociaal isolement. 'Als je problemen van mensen in een vroeger stadium wilt voorkomen, vraagt dat om andere vaardigheden van wijkverpleegkundigen', zegt Buurtzorg-directeur Jos de Blok. 'Wijkverpleegkundigen zijn gewend om rijtjes af te werken bij verplegen en verzorgen. We gaan concrete projecten starten in wijken om vaardigheden te ontwikkelen waarmee verpleegkundigen familie en vrienden van cliënten in een eerder stadium betrekken. Je hoort zo vaak dat mantelzorgers al overbelast zijn. Wij willen dat juist voorkomen door vanaf het eerste contact proactief te zijn en hen te ondersteunen in hun mogelijkheden. Dat doen we door regelmatig met cliënten en mantelzorgers stil te staan bij hoe we het doen en wat er beter kan. Dat vraagt om andere vaardigheden van wijkverpleegkundigen, zoals het organiseren van familiegesprekken. We gaan met VGZ ook zoeken of er thema's zijn op buurtniveau. We kunnen lotgenotencontact organiseren en huisartsen en maatschappelijk werk erbij betrekken.'

Ziekenhuiszorg verplaatsen Het verplaatsen van ziekenhuiszorg naar huis vormt ook een speerpunt van de afspraken. (Fried: zie: <https://www.zorgvisie.nl/betaaltitel-voor-ziekenhuiszorg-buiten-het-ziekenhuis-ontbreekt/>) 'We gaan bekijken of we behandelingen thuis kunnen doen die nu nog in het ziekenhuis gebeuren, zoals chemotherapie en infuustherapie', zegt De Blok. 'Via monitoring kun je ook een groot deel van zorg voor chronische ziekten, zoals hartfalen, diabetes en COPD, naar huis verplaatsen. Daarvoor moet er wel een goede infrastructuur zijn in de wijk. Medewerkers moeten speciale trainingen en opleidingen volgen. De ambitie is om e-healthtoepassingen op te schalen. Wil dat slagen, dan is het essentieel om de techniek te integreren in het zorgproces.'

Bijna 800 miljoen euro aan contracten Eerder dit jaar sloot Buurtzorg Nederland al met Zilveren Kruis en Menzis driejarencontracten, ter grootte van respectievelijk 300 en 220 miljoen euro. Het contract met VGZ heeft een omzet van 250 miljoen euro. Het gemeenschappelijke doel is om betere kwaliteit wijkverpleging te bieden tegen minder kosten. De kern van de afspraken vormt de inzet op preventie en het verplaatsen van zorg in het ziekenhuis naar bij mensen thuis. Uniek aan het contract met VGZ is dat de zorgverzekeraar een speciaal team beschikbaar stelt om de schotten

tussen de sectoren te slechten. Dat is normaal gesproken bij zorgverzekeraars niet eenvoudig, omdat ze meestal voor elke sector een eigen afdeling hebben.

Buurtzorg: grootste aanbieder wijkverpleging *Buurtzorg Nederland heeft 950 teams en 10.000 verpleegkundigen. Daarnaast werken er nog eens 5.000 medewerkers bij Buurtdiensten. De organisatie helpt jaarlijks 100.000 mensen. Dat is 18 procent van alle cliënten in Nederland. De omzet bedraagt circa 500 miljoen euro.*

VGZ en zorgplafonds Nogal wat zorgaanbieders komen in conflict met VGZ over zorgplafonds. (Fried: zie: <https://www.zorgvisie.nl/patienten-zijn-de-dupe-van-zorgplafonds-ziekenhuizen/>) Heeft Buurtzorg daar geen last van? 'Er is geen zorgplafond afgesproken. Geleverde zorg wordt betaald. Als er onverwacht grote zorgvraag is, gaan we samen kijken wat de oorzaak is. We blijven weg van discussies over volumes, uren en tarieven. We hebben een gemeenschappelijk doel. We willen beide de toegankelijkheid van de zorg behouden en onnodige kosten voorkomen.'

20 procent minder kosten per cliënt Er is ook veel kritiek van zorgaanbieders op VGZ. De verzekeraar zou te lage tarieven bieden en te weinig zorg inkopen. 'We blijven wel kritisch op elkaars rol. Bepaalde beslissingen van VGZ doen stof opwaaien en daar mogen wij wat van vinden. Wij zijn wel tevreden over de tarieven van VGZ. Je moet dan wel als zorgaanbieder transparant zijn over de eigen kosten per cliënt. Uit cijfers van Vektis blijkt de kosten per cliënt per jaar gemiddeld 6.100 euro zijn in de wijkverpleging. Bij Buurtzorg is dat 20 procent lager. Qua aantal uren geleverde zorg per cliënt komen we 25 tot 30 procent lager uit dan de gemiddelde zorgaanbieders. Vier jaar geleden zaten we op gemiddeld 108 uur per cliënt per jaar. Nu is dat, dankzij de inzet op zelfredzaamheid, al gedaald naar 85 uur per cliënt per jaar. Dat scheelt enorm in capaciteit aan arbeid. Als alle zorgaanbieders dat gemiddelde halen, bespaar je 600 tot 700 miljoen euro en heb je geen extra wijkverpleegkundigen nodig om de stijgende zorgvraag op te vangen.'

Vertrouwen opbouwen De onderhandelingen tussen VGZ en Buurtzorg hebben bijna een jaar geduurd. Een belangrijke rol was volgens De Blok weggelegd voor mediator en advocaat Digna de Bruin. Haar inzet was om een contract af te sluiten op basis van vertrouwen. Zij legde de afspraken over wat partijen van elkaar mogen verwachten vast in normale toegankelijke taal, niet in de gebruikelijke juridische formuleringen. De Blok: 'Vroeger had ik veel gedoe met verzekeraars over tarieven en zorgplafonds en waren er beschuldigingen over en weer. Door deze manier van onderhandelen leer je elkaar anders kennen. Je komt niet in een onderhandelingsituatie, waarin een zorgverzekeraar een aanbieder uitknijpt en een aanbieder de zorgverzekeraar voor de gek houdt. Je bespreekt hoe je elkaar ziet. Je bouwt vertrouwen op in elkaars belangen en goede intenties. Je kijkt niet naar botsende belangen, maar naar waar je overeenstemming over hebt.'

Vak aantrekkelijker maken Het vergroten van de aantrekkelijkheid van het vak willen Buurtzorg en VGZ doen door interessante werkzaamheden te bundelen in één functie. 'De trend in de wijkverpleging is om allerlei functies uit elkaar te halen en apart te zetten. Dan krijg je dus aparte verpleegkundigen voor casemanagement dementie, gespecialiseerde wijkzorg en kortdurende zorg. Maar dat maakt het werk eentonig voor verpleegkundigen. Bovendien kun je zo moeilijk fulltime banen creëren. Als je die functies combineert in één baan, maak je het vak boeiender en gevarieerder. In de ochtend doe je bijvoorbeeld de zorginhoudelijke zaken. In de middag kun je activiteiten plannen rond preventie, e-health en groepen.'

Opknippen maakt zorg duurder Er is volgens De Blok nog een reden om werkzaamheden te bundelen in één functie 'Dat uit elkaar trekken maakt de zorg duurder. Je krijgt veel momenten van afstemming en coördinatie. En het is ook klantenvriendelijk, want mensen krijgen daardoor veel verschillende gezichten over de vloer. Je moet het vak gevarieerder maken, waardoor verpleegkundigen met meer plezier hun werk doen. En je moet zorgen voor een goede balans tussen werk-privé. Dat is allemaal veel belangrijker dan die campagnes van VWS om het arbeidsmarktprobleem op te lossen. Daarmee gaan we het niet redden.'

VGZ: partnership met Buurtzorg Zorgverzekeraar VGZ spreekt liever niet over een contract, maar over een strategisch partnership voor zinnige zorg, laat een VGZ-woordvoerder per mail weten. Daarin staat ook een quote van Corinne Tutein Nolthenius, strategisch innovatiemanager van VGZ, die betrokken was bij de gesprekken met Buurtzorg. 'Goede zorg moet ook in de toekomst betaalbaar en toegankelijk blijven omdat mogelijk te maken moeten we samen aan de slag om die enorme toename in de vraag op te vangen. Dit doen we al jaren in ziekenhuizen en ggz en die vullen we nu aan met de kennis en vakmanschap van de verpleegkundigen en verzorgenden van Buurtzorg.' Over het contract met Buurtzorg heeft VGZ een 'vlog' gemaakt. (Fried: zie: <https://www.youtube.com/watch?v=l-eUjzlhX2A&feature=youtu.be>)

Over de conflicten met andere zorgaanbieders over tarieven en zorgplafonds zegt VGZ in de mail: 'VGZ is inhoudelijk gedreven. Het niet zo kan zijn dat aanbieders die zich niet inzetten voor de transitie naar zinnige zorg beloond worden.'

Bart Kiers schrijft zowel over cure als care. Zijn aandachtsvelden zijn de ziekenhuizen, medisch specialisten, wijkverpleging en ouderenzorg.

26) Een goede aanpak van huiselijk geweld vraagt om de juiste daderaanpak

Zorg+welzijn 18 december 2019

'Ik was een monster, ik wist echt niet meer wat ik deed'

'Een goede aanpak van huiselijk geweld vraagt om de juiste daderaanpak. Signalering, zorg en goede nazorg.' René Haring weet waar hij over praat. Jarenlang mishandelde hij zijn vrouw en kinderen. Inmiddels helpt hij lotgenoten.

Geweld en agressie hebben vijftig jaar lang zijn leven bepaald, zegt Haring. In 2013 ging hij helemaal door het lint en werd hij door de politie voor de ogen van zijn zesjarige zoon in de boeien geslagen. 'Ik wist niet meer wat ik deed. Pas wanneer de rust was teruggekeerd, zag ik wat ik allemaal had aangericht. Ik was echt een monster.'

Iedereen was bang Haring, die al op zijn vijfde in een kindertehuis terecht kwam, leerde al op jonge leeftijd hoe hij van zich af kon slaan. De agressie bleef groeien en later moesten zijn vrouw en kinderen het ook ontgelden. 'Iedereen was bang voor me. Ik leefde echt van dag tot dag. Ik zag geen mensen meer maar schimmen als ik boos was, objecten die uitgeschakeld moesten worden. Als ik zo was doorgegaan, had ik op een dag iemand vermoord.'

Impact Haring weet hoeveel impact zijn woorden kunnen maken, zeker ook bij slachtoffers van huiselijk geweld. Ook zijn podcast 'Ik sla mijn vrouw' die eind oktober door Omroep Brabant werd uitgezonden, riep veel reacties op. 'Ik praat niets goed wat ik heb gedaan. Maar we kunnen huiselijk geweld niet oplossen zonder aandacht voor de plegers. Ze zijn nu vaak het sluitstuk. Maar er zijn jaarlijks zo'n 110.000 plegers, zij zorgen voor ruim 220.000 volwassen slachtoffers en 119.000 kindermishandelingen.'

Zet me vast Haring bedoelt maar, genoeg reden om in te zetten op vroegtijdig signalering en goede nazorg voor plegers. 'Het taboe is zo groot. Niemand gaat vertellen dat hij wel eens zijn vrouw of kinderen afslaat.' Het ontbreekt in Nederland nog steeds aan een effectieve daderaanpak, klinkt het. Dat merkte hij zelf jaren terug ook. 'De politie is bij ons vaak aan de deur geweest, maar het was dan net niet erg genoeg om me op te pakken. Ik ben zelf ook naar het politiebureau gestapt. "Zet me vast, ik ben een gevaar voor mezelf en voor anderen", heb ik ze verteld, maar ik werd weggestuurd met het telefoonnummer van Korrelatie. Maar wat moet je daarmee wanneer de stoom uit je oren komt?'

Terugval De Brabander kwam uiteindelijk terecht bij een lotgenotengroep in Eindhoven. 'Daar ontdekte ik dat er nog meer mannen waren zoals ik.' Later veroordeelde de rechter hem onder meer tot een verplichte behandeling. Dat bleek zijn redding. 'Mijn hele leven werd geanalyseerd. Maar

geloof me, ook na twee jaar van intensieve behandeling was het gevaar voor een terugval nog heel groot. Toch bleek echte nazorg er niet te zijn. En als je nergens terecht kan met je verhaal, dan kun je erop wachten dat het weer mis gaat.'

Zelfhulpgroep Reden voor Haring om in 2016 – in overleg met zijn behandelaar – in Eindhoven de zelfhulpgroep Agressie en daarna? te beginnen. 'Ik had een inloop georganiseerd en langzaam kwamen ze binnen. Plegers, slachtoffers.' De groep bleek een succes. Slachtoffers en daders kunnen hem via de chatfunctie op de site ook 's avonds bereiken. 'Soms gaat het om radeloze lotgenoten. Luisteren is juist dan belangrijk. Ik laat mensen gewoon hun verhaal doen en dat is vaak genoeg.' Waar nodig gaan we lokaal op zoek naar professionele hulp.

Signaleringsplan Elke pleger van huiselijk geweld heeft volgens hem na behandeling een vast maatje nodig. 'Iemand die je kunt bellen, appen, wanneer het even niet meer gaat. De spiraal van agressie doorbreek je niet zomaar.' Zelf heeft hij veel baat gehad bij het schrijven van een uitgebreid signaleringsplan. 'Wat gebeurt er met me wanneer ik boos word? Wat zijn mijn gedachten, signalen, gedrag? Ik heb me zelf hiervoor helemaal ontleed en dat helpt echt.'

Transparant Langzaam ziet hij de aandacht voor een plegeraanpak groeien. 'Stapje voor stapje. Veel hangt ook af van de professional in kwestie. Ze moeten vooral oprecht, eerlijk en transparant zijn. Wat kunnen ze doen, wat niet? De meeste plegers vertrouwen helemaal niemand.'

Cirkel doorbreken Inmiddels is Haring lid van de Spiegelgroep van het landelijk programma Geweld hoort nergens thuis van het ministerie van VWS, vanaf 2020 gaat hij zijn ervaring inzetten bij 'De cirkel is rond', een groep van ervaringsdeskundigen die door Veilig Thuis Breda wordt ingezet bij moeilijke casuïstiek. 'Juist om die cirkel van geweld te doorbreken. Ik hoop dat we zover kunnen komen dat ook plegers aan zichzelf willen gaan werken.'

Niet alleen Mensen kunnen veranderen, zegt Haring. 'Daar ben ik bewijs van. Maar makkelijk is het niet en je kunt het echt niet alleen.'

Jessica Maas

27) Wilt u tijdens uw zoektocht naar werk ook als vrijwilliger aan de slag? Dat kan

UWV Werkblad 19 december 2019

Webinarspecialist Yvette Cambridge: 'Zet vrijwilligerswerk vooral op je cv'

Wilt u tijdens uw zoektocht naar werk ook als vrijwilliger aan de slag? Dat kan. In het webinar 'Van vrijwilligerswerk naar een vaste baan' hoort u hier alles over. We stelden webinarspecialist Yvette Cambridge 5 vragen over vrijwilligerswerk en WW.

Waarom vrijwilligerswerk? 'Als je vrijwilligerswerk doet, blijf je in beweging. Je leert nieuwe mensen kennen, je netwerk groeit. Je leert nieuwe vaardigheden en maakt kans op een vaste baan. Door vrijwilligerswerk kom je weer in een werkritme. En je betekent iets voor anderen. Dat geeft je een goed gevoel.'

Hoe pak ik het aan? 'Ga zelf op zoek naar vrijwilligerswerk dat bij je past. Denk aan werkzaamheden die je ooit wilde doen. Kijk bijvoorbeeld bij de vrijwilligerscentrale bij jou in de buurt. Denk aan vrijwilligerswerk bij de sportvereniging om de hoek, of bij een organisatie als WarChild. Verdiep je erin. Check of de organisatie de juiste status heeft, zoals een ANBI-of SBBI-status. Dan weet je zeker dat het een erkende organisatie is.'

Moet ik UWV iets laten weten? 'Ja, laat UWV weten als je vrijwilligerswerk hebt gevonden dat je graag wilt gaan doen. Ook als je niet zeker weet of de organisatie de juiste status heeft. De adviseur van UWV checkt dit altijd. Dat doen we om te voorkomen dat een bedrijf bijvoorbeeld alleen maar vrijwilligers aanneemt in plaats van betaald personeel. Als alles in orde is, mag je aan de slag met behoud van je uitkering.'

Moet ik blijven solliciteren naast mijn vrijwilligerswerk? ‘Ja, je moet blijven solliciteren naast je vrijwilligerswerk. Deed je al vrijwilligerswerk voordat je werkzoekend werd? Dan kun je dit blijven doen. Bespreek het wel altijd even met je adviseur van UWV.’

Wat is het verschil tussen vrijwilligerswerk en betaald werk? ‘Het enige verschil tussen vrijwilligerswerk en betaald werk is het salaris. Soms krijg je een vrijwilligersvergoeding, maar dat moet onder een bepaald bedrag zijn. Verder is het als een echte baan. Je hebt verplichtingen, verantwoordelijkheid, je moet presteren. Dus zet het ook op je cv. Is het relevant voor de vacature waar je op solliciteert? Zet het dan vooral bovenaan, zodat het opvalt.’

1. Benieuwd naar het webinar ‘Van vrijwilligerswerk naar een vaste baan’?

Vrijwilligerswerk kan u helpen om snel weer betaald werk te vinden. Als u een uitkering krijgt, kunt u vrijwilligerswerk doen. Daar zijn wel bepaalde regels voor. Kijk hier om het webinar terug te kijken. (Fried: zie: <https://www.onlineseminar.nl/uwv/webinar/28131/van-vrijwilligerswerk-naar-vaste-baan>)

2. Wilt u vrijwilligerswerk doen?

Bekijk op uwv.nl wat de regels voor het doen van vrijwilligerswerk zijn met behoud van uw WW. Wilt u vrijwilligerswerk doen? (Fried: zie: <https://www.uwv.nl/particulieren/vrijwilligerswerk/detail/vrijwilligerswerk-tijdens-mijn-ww-uitkering>) (Vraag dan altijd vooraf toestemming bij UWV. Dat doet u door een aanvraagformulier in te vullen en te versturen via uw Werkmap. (Fried: zie: <https://www.uwv.nl/particulieren/formulieren/aanvragen-toestemming-vrijwilligerswerk-met-behoud-van-ww-uitkering.aspx>)

28) Niet langer afwachten tot een schuldenaar om hulp komt vragen, maar actief hulp aanbieden

Schulinck nieuwsbrief 19 december 2019

Proactieve aanpak schuldhulp wint steeds meer terrein

Politiek vraagt steeds vaker om oplossingsgerichte regelgeving

18 december 2019 – Patricia Eickmans-van der Poel **Schuldhulpverlening is in beweging. Niet alleen in het werkveld zelf, maar heel duidelijk ook in Den Haag. Dat heeft er inmiddels toe geleid dat een proactieve houding de norm wordt bij gemeentelijke schuldhulpverlening. Niet langer afwachten tot een schuldenaar om hulp komt vragen, maar actief hulp aanbieden. En daar blijft het niet bij. Recente moties laten zien dat ook op andere (schuldhulp)terreinen een meer proactieve houding gewenst is om schulden echt op te lossen. Twee moties die in de afgelopen maand zijn ingediend trokken mijn aandacht.**

Het eerste voorstel gaat over de effectiviteit van de Wsnp. De indieners (Wörsdörfer en Raemakers) constateren dat de Wsnp gericht is op het saneren van schulden, maar niet op het wegnemen van de oorzaken en het in de toekomst voorkomen van schulden. Zij vragen de regering om te onderzoeken op welke manier deelnemers aan een Wsnp-traject (kunnen) worden ondersteund. De motie lijkt zich te richten op vormen van nazorg en preventie en noemt in dat kader het aanleren van boekhoudkundige vaardigheden.

Ondersteuning bieden bij een Wsnp-traject Wat niet uitdrukkelijk wordt genoemd is het ondersteunen van de schuldenaar om ervoor te zorgen dat hij het Wsnp-traject succesvol af kan ronden. Via deze opinie wil ik daar toch even de aandacht op vestigen. Het doorlopen van een schuldsaneringstraject is een zware opgave. De schuldenaar krijgt echter vanuit de Faillissementswet geen enkele ondersteuning tijdens de looptijd van het Wsnp-traject. De Wsnp-bewindvoerder die het

traject begeleidt is alleen belast met het beheer en de vereffening van de boedel. Daarnaast moet hij controleren of de schuldenaar zich aan alle verplichtingen houdt. Het ondersteunen of zelfs maar het signaleren dat ondersteuning gewenst is om het schuldsaneringstraject tot een goed einde te brengen is helaas geen taak van deze bewindvoerder.

Nazorg inzetten om Wsnp traject te laten slagen Gelukkig heeft de gemeente in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening wel de ruimte gekregen om hier een ondersteunende rol te pakken. De gemeente kan onder de noemer 'nazorg' immers nog extra ondersteuning bieden tijdens de Wsnp. Bijvoorbeeld via budgetbeheer en/of budgetcoaching. Het grote voordeel hiervan is ten eerste dat de kans van slagen van het Wsnp-traject wordt vergroot, en ten tweede dat de schuldenaren in beeld blijven bij de gemeente. Dat laatste is belangrijk omdat bij een eventuele terugval eerder hulp geboden kan worden. Veel gemeenten maken nog geen gebruik van deze mogelijkheid. En dat is jammer. Het zou mooi zijn als deze vorm van nazorg, eventueel via reactie op deze motie, gestimuleerd zou worden door het ministerie.

Een uitzonderingsjaar voor oninbare verhogingen De tweede motie die mijn aandacht trok was de motie van Peters en Jasper van Dijk om te regelen dat schuldenaren onder voorwaarden eenmalig gebruik moeten kunnen maken van een 'uitzonderingsjaar' waarin alle door de overheid gecreëerde en oninbare verhogingen worden kwijtgescholden. De gedachte daarachter is dat deze schulden door de opeenstapeling van boetes na enkele jaren zo hoog zijn geworden dat ze feitelijk oninbaar zijn. Kwijtschelden kost de overheid in dat geval eigenlijk niks terwijl het voor de schuldenaren wel veel verschil kan maken. Een mooi idee.

Kwijtschelding mooie beloning voor doorlopen Msnp Onduidelijk is onder welke voorwaarden zo'n kwijtschelding zou kunnen plaatsvinden. Hieronder een voorzet. Koppel deze kwijtschelding aan een schuldregeling. Als de verhogingen feitelijk oninbaar zijn, dan zal er bij de schuldenaar sprake zijn van problematische schulden. Een totaaloplossing kan dan gevonden worden in het treffen van een schuldregeling met alle schuldeisers. Hoe mooi zou het zijn als alle verhogingen, zonder dat erop wordt afgelost, ter gelegenheid van het afronden van de schuldregeling bij wijze van uitzondering kwijtgescholden worden. Op dat moment heeft zo'n kwijtschelding het grootste effect. Ook voor de overige schuldeisers. En het zou natuurlijk helemaal mooi zijn als meteen ook de onderliggende boete wordt kwijtgescholden.

Koerswijziging visie op schuldhulpverlening

Conclusie In de afgelopen jaren heeft de visie op schuldhulpverlening een koerswijziging doorgemaakt. Nieuwe inzichten en opgedane ervaringen vinden nu langzaam hun weg naar het wetgevingsproces. Een starre strenge houding richting de schuldenaren is in veel gevallen niet de weg naar een schuldenvrije en (financieel) gezonde burger. De overheid moet vaker en actief een helpende hand bieden. En soms moet de overheid ook met de hand over het hart strijken om iemand een echte tweede kans te geven. De moties die nu worden ingediend zijn soms nog voorzichtig van aard, maar wel is duidelijk dat we de goede kant op gaan.

29) Op 1-1- 2020 verandert aantal regels op terrein van ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Schulinck nieuwsbrief 19 december 2019

Sociale zekerheid: wat verandert er in 2020?

Per 1 januari 2020 verandert er een aantal regels op het terrein van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Hieronder vindt u een overzicht van de wijzigingen in 2020.

Arbeidstoeleiding vanuit praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs

Er komt in 2020 een vervolg op de regeling om jongeren die van het praktijkonderwijs of voortgezet speciaal onderwijs (vso) komen te begeleiden naar hun eerste baan. In 2020 wordt hier 8,5 miljoen euro voor vrijgemaakt op de begroting van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Praktijkonderwijs is

bedoeld voor leerlingen voor wie het vmbo te hoog gegrepen is. Op het vso zitten leerlingen met een leerprobleem of een beperking. Het gaat in totaal om zo'n 67.000 leerlingen.

Beslagvrije voet Bij de vaststelling van de beslagvrije voet voor jongvolwassenen (18-20 jaar) zal worden aangesloten bij de bijstandsnorm voor 21-jarigen en ouder. Hiermee komt de specifieke (lagere) beslagvrije voet voor jongvolwassenen te vervallen.

Bijstandsverlening ondernemers De regelgeving voor ondernemers met financiële problemen die een beroep doen op het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) wordt met ingang van 1 januari 2020 op een aantal punten aangepast. De regeling wordt eenvoudiger, zowel voor mensen die een beroep doen op het Bbz als ook voor gemeenten die deze uitvoeren. Het Bbz biedt perspectief aan startende ondernemers met een bijstandsuitkering en vormt een vangnet voor gevestigde zelfstandigen met een tijdelijk financieel probleem. Het doel achter de regeling is dat de ondernemer het bedrijf kan voortzetten en dat na enige tijd bijstandsverlening niet meer nodig is. Meer informatie vindt u hier.(Fried: zie: <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2019/05/24/bijstandsregeling-voor-ondernemers-wordt-eenvoudiger>)

Geboorteverlof Vanaf 1 juli 2020 kunnen partners in het eerste half jaar na de geboorte van de baby vijf weken extra geboorteverlof krijgen. Zij hebben dan recht op een uitkering van maximaal 70% van het dagloon, betaald door UWV.

Kindgebonden budget Gezinnen met kinderen krijgen in 2020 een extra steun in de rug. Niet alleen wordt het kindgebonden budget in 2020 geïndexeerd. Het kabinet trekt bovendien structureel bijna 500 miljoen euro meer uit voor het kindgebonden budget. Zo'n 320.000 gezinnen krijgen er hierdoor gemiddeld bijna 1000 euro per jaar meer bij. Daarnaast krijgen bijna 300.000 meer gezinnen recht op kindgebonden budget. Gemiddeld gaan zij zo'n 600 euro per jaar ontvangen.

Leven lang ontwikkelen Vanaf maart 2020 gaat de SLIM-regeling (Stimuleringsregeling Leren en ontwikkelen in mkb-ondernemingen)(Fried: zie: <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2019/11/11/subsidie-voor-leren-en-ontwikkelen-in-het-mkb>) van start. MKB-bedrijven kunnen dan subsidie aanvragen om een bedrijfsschool op te richten, loopbaanadviezen voor hun werknemers te krijgen of de vaardigheden van hun medewerkers up-to-date te houden. Met deze regeling stelt het kabinet structureel €48 miljoen per jaar beschikbaar.

Minimumloon Caribisch Nederland Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid verhoogt per 1 januari 2020 het minimumloon op Bonaire met 6,2%, op Saba met 5,3% en op Sint Eustatius met 2,7%. Hierdoor stijgen ook de uitkeringen mee. Ouders en verzorgers ontvangen meer kinderbijslag. Zij krijgen er vanaf volgend jaar maandelijks circa 20 dollar bij per kind. Vanaf 2020 gaat ook de uitkering voor volledig en duurzaam arbeidsongeschikten omhoog en komt er een inkomensaanvulling voor alleenstaande ouderen met een basispensioen (AOV). Meer informatie vindt u hier.(Fried: zie: <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2019/11/19/hoger-minimumloon-en-meer-kinderbijslag-in-caribisch-nederland>)

Regeling 'onwerkbaar weer' voor werkgevers Op 1 januari 2020 treedt de Regeling onwerkbaar weer (Fried: zie: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/regelingen/2019/12/13/regeling-onwerkbaar-weer>) in werking. De regeling geldt bij buitengewone natuurlijke omstandigheden (bijvoorbeeld vorst, sneeuw en overvloedige regenval) en als aan de overige voorwaarden van deze regeling is voldaan. Een werkgever kan dan na het verstrijken van een aantal wachtdagen worden vrijgesteld van de loondoorbetalingsplicht. Meer informatie vindt u hier.(Fried: zie: <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2019/12/17/regeling-onwerkbaar-weer-checklist-voor-werkgevers-wat-u-vanaf-1-januari-moet-doen>)

Verlenging van ondersteuning voor ouderen die werkloos worden De Wet inkomensvoorziening oudere werklozen (IOW) wordt per 1 januari 2020 verlengd met vier jaar. Werknemers vanaf 60 jaar en 4 maanden die werkloos of gedeeltelijk arbeidsongeschikt worden, kunnen ook de komende jaren aanspraak maken op een IOW-uitkering. Meer informatie leest u hier. (Fried: zie: <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2019/10/02/ondersteuning-verlengd-voor-ouderen-die-werkloos-worden>)

Wet arbeidsmarkt in balans Op 1 januari 2020 gaat de Wet arbeidsmarkt in balans (Wab) in. Dit pakket maatregelen verkleint de verschillen tussen vast en flexwerk. Hierdoor wordt het voor werkgevers aantrekkelijker om mensen een vast contract te bieden. Terwijl flexibel werk mogelijk blijft waar het werk dat vraagt. Door de invoering van de Wab kunnen de rechten en plichten van iedere werkgever en werknemer in Nederland veranderen. Zo krijgen mensen die werken op oproep- of payrollbasis te maken met veranderingen, net als mensen die in tijdelijke contracten werken. Voor werkgevers is er een zogenaamde 'Wab-checklist'. (Fried: zie: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/arbeidsovereenkomst-en-cao/wab-checklist-voor-werkgevers>) Die bevat actiepunten waarvan het verstandig is om die vóór 1 januari al langs te lopen. Meer informatie leest u hier. (Fried: zie: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/arbeidsovereenkomst-en-cao/plannen-kabinet-voor-meer-balans-tussen-vast-werk-en-flexwerk>)

Bron: Rijksoverheid.nl

30) Wijziging nadere regels Sociaal Domein gemeente Kaag en Braassem

E-mailservice Berichten over uw buurt 19 december 2019

Gemeenteblad van Kaag en Braassem

Datum publicatie	Organisatie	Jaargang en nummer	Rubriek
18-12-2019 09:00	Kaag en Braassem	Gemeenteblad 2019, 307074	Verordeningen

Nadere regels sociaal domein gemeente Kaag en Braassem 2019, eerste wijziging

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Kaag en Braassem; gelet op artikel 62 van de Verordening sociaal domein Kaag en Braassem;

b e s l u i t:
vast te stellen de Nadere regels sociaal domein Kaag en Braassem 2019, eerste wijziging:

Artikel I

De Nadere regels sociaal domein Kaag en Braassem 2019 worden als volgt gewijzigd:

A. Artikel 6 wordt gewijzigd, zodat het komt te luiden als volgt:

Artikel 6 Tarief pgb

1. De aard van de benodigde ondersteuning voor de inwoner is leidend voor het bepalen van het tarief. Ondersteuning geboden uit het sociaal netwerk komt niet in aanmerking voor het tarief van een professional of specialist, uitgezonderd de situaties waarbij een professional of specialist nodig is en de benodigde zorgverlener uit het sociaal netwerk van de inwoner komt.

2. Het maximale tarief voor begeleiding is:

- € 21,52 per uur als begeleiding geboden wordt door het sociaal netwerk;
- € 36,62 per uur als begeleiding geboden wordt door een professional;
- € 54,93 per uur als begeleiding geboden wordt door een specialist.

3. Het maximale tarief voor dagactiviteiten is:

- a. een tarief voor dagactiviteiten geboden door het sociaal netwerk is niet van toepassing;
 - b. € 45,24 per dagdeel als dagactiviteiten geboden worden door een professional en de groepsgrootte groter dan vijf personen is of kan zijn;
 - c. € 56,00 per dagdeel als dagactiviteiten geboden worden door een professional dan wel specialist en/of de groepsgrootte kleiner dan vijf personen moet zijn vanwege de aanwezige problematiek.
- 4. Voor vervoer van en naar dagactiviteiten kan een bedrag van maximaal € 10,20 per dag aan het budget toegevoegd worden.**
- 5. Het maximale tarief voor kortdurend verblijf is:**
- a. € 72,17 per dag als kortdurend verblijf geboden wordt door het sociaal netwerk;
 - b. € 108,73 per dag als kortdurend verblijf geboden wordt door een professional;
 - c. Een tarief voor een specialist is niet van toepassing bij kortdurend verblijf.
- 6. Het maximale tarief voor persoonlijke verzorging jeugd is:**
- a. € 21,52 per uur als persoonlijke verzorging geboden wordt door het sociaal netwerk;
 - b. € 28,00 per uur als persoonlijke verzorging geboden wordt door een professional;
 - c. € 39,83 per uur als persoonlijke verzorging geboden wordt door een specialist.
- 7. Het maximale tarief voor huishoudelijke ondersteuning is € 15,81 per uur.**

Artikel II

Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2020.

Vastgesteld in de vergadering van het college van burgemeester en wethouders op 10 december 2019.

de gemeentesecretaris ,
M.E. Spreij
de burgemeester,
Mr. K.M. van der Velde-Menting

31) Hulpverleners pleiten voor passende aanpak in bereiken volwassen thuiswonende zonen

Kennisplatform Integratie & Samenleving 19 december 2019

Onzichtbaar voor de maatschappij

Hulpverleners pleiten voor passende aanpak in bereiken volwassen thuiswonende zonen
28 november 2019 **Verslaafd aan drugs, alcohol, gokken, geen werk, geen inkomen, schulden, agressie en verstoorde verhoudingen binnen het gezin: voor hulpverleners vormen volwassen thuiswonende zonen, die kampen met deze problemen, een haast onbereikbare groep. Het hulpaanbod lijkt niet aan te sluiten en dus stapelen de problemen zich op. Wat zien hulpverleners als belangrijkste oorzaken en knelpunten en welke oplossingsrichtingen noemen zij?**

Aan de basis van dit artikel ligt een voorverkenning 'Onmacht moeders met inwonende volwassen zonen' (KIS 2019). Hiervoor zijn zes moeders (met Turkse en Marokkaanse achtergrond), vier hulpverleners en twee zonen geïnterviewd. In dit artikel delen we de belangrijkste bevindingen en aanbevelingen, in combinatie met een interview met Habiba Hammoudi van Steunpunt Mantelzorg Utrecht.

Het gros van de thuiswonende zonen, variërend in leeftijd van dertig tot veertig jaar, wordt niet bereikt door het huidige hulp- en ondersteuningsaanbod en de moeders als mantelzorgers van deze zonen kampen hierdoor met grote psychische problemen. Mantelzorgconsulent Habiba Hammoudi en haar collega's bij Steunpunt Mantelzorg Utrecht van U-Centraal brachten de situatie van de thuiswonende volwassen zonen dit jaar voor het eerst onder de aandacht bij andere hulpverleners en instanties, zoals buurtteams, steunpunt GGZ en gemeenten.

Belangrijkste oorzaken Volgens mantelzorgconsulent Hammoudi is een belangrijke oorzaak van het escaleren van problemen dat de volwassen zonen als jongeren al zijn bestempeld als ‘probleemjongeren’, zonder dat er gekeken is naar de onderliggende oorzaken van hun gedrag. ‘Mogelijke beperkingen, zoals een laag IQ zijn niet herkend, erkend en getest. Sommige ouders en zonen leggen de oorzaken van de problemen bij andere zaken die door de reguliere hulpverlening niet begrepen worden, zoals bezetenheid. Ze zeggen dan: ‘het is het werk van de duivel’. Dat geldt ook voor psychiatrische stoornissen en/of verslavingsproblemen. Die worden door de ouders vaak niet of pas laat gemeld. Of ze weten niet van de mogelijkheden van hulpverlening of men durft het niet uit angst voor de reactie van hun zoon. Pas als de situatie ernstig escaleert, komen de verhalen langzaam naar buiten toe,’ aldus Hammoudi.

Als de zoon niet komt opdagen,

dan stopt vaak de bemoeienis en de mogelijke hulpverlening

Alle professionals die geïnterviewd zijn, benadrukken dat er meer oog moet komen voor het vergroten van de motivatie van de zonen. ‘Sommige zonen komen in eerste instantie wel voor een gesprek, maar zetten dit niet door. Ze geven te snel op of het duurt hen allemaal te lang. Sommigen zijn voor de maatschappij totaal onzichtbaar. Als de zoon niet komt opdagen, dan stopt vaak de bemoeienis en de mogelijke hulpverlening.’ Ondertussen staat de moeders, ook mantelzorgers, het water aan de lippen.

Geen puf meer Hammoudi benadrukt dat het jarenlange investeringen kan vergen om het vertrouwen van zowel mantelzorgers als volwassen thuiswonende zonen te winnen. ‘Het is zeker niet vanzelfsprekend dat zij openlijk praten over hun privésituatie.’ De mantelzorgers zijn overbelast, zowel geestelijk als lichamelijk. Ze hoopten dat ze op hun oude dag eindelijk klaar zouden zijn met de zorg voor hun kinderen. Maar het omgekeerde gebeurde: ze voelen zich verplicht te zorgen voor hun zoon en worden regelmatig slachtoffer van geestelijke en lichamelijke mishandeling. Deze mantelzorgers hebben geen puf meer om door te gaan, en dit vormt vaak een aanleiding om het er voorzichtig over te hebben.’

De meeste zonen en ook hun moeders schamen zich voor hun problemen.

Het duurt vaak jaren voordat de moeders erover kunnen praten

Volgens de geïnterviewde hulpverleners zijn de zonen uit beeld van de hulpverlening om een aantal redenen. Een van die redenen is dat hun problemen zich vaak bevinden in de taboesfeer, zoals middelengebruik, agressief zijn tegenover ouders en andere gezinsleden en schulden. ‘De meeste zonen en ook hun moeders schamen zich voor hun problemen. Het duurt vaak jaren voordat de moeders erover kunnen praten. Het is wanneer het escaleert dat ze erover durven praten. De moeders willen niets liever dan dat hun zoon zelfstandig gaat wonen. Maar dat kunnen deze zonen niet, omdat ze schulden hebben, verslavingen en andere problemen. Het gevolg kan zijn dat deze zonen hun toevlucht nemen tot criminele activiteiten om snel geld te verdienen of in verkeerde handen vallen en radicaliseren,’ aldus Hammoudi.

Problematiek aanpakken Wat helpt professionals in het bereiken van de zonen? En hoe kunnen ze hen vasthouden om de taaie problematiek op te lossen of te verminderen? Volgens Hammoudi moet er niet alleen steun voor de zonen, maar ook voor de mantelzorgers komen, bijvoorbeeld via een lotgenotengroep waarin ze onder begeleiding van een professional kunnen praten over hoe om te gaan met de situatie waarin ze bijvoorbeeld worden bedreigd door hun zonen voor geld. Ook de moeders moeten handvatten krijgen om assertiever te worden.

De zonen zou je aan het handje mee moeten nemen, benadrukt Hammoudi. ‘De hulpverlening draait tegenwoordig vooral om ‘eigen kracht’, maar dat werkt niet bij deze groep. Wat wel werkt, is vertrouwen winnen en één-op-één-begeleiding én een lange adem hebben als hulpverlener. Je kunt de zonen bereiken via de mantelzorger: je kunt de moeder bijvoorbeeld een visitekaartje geven, zodat je een warme ingang hebt naar de zoon. Het is dan belangrijk om het vertrouwen van de zoon te winnen, dit kun je doen door te helpen met één klein dingetje, bijvoorbeeld bellen naar een

instantie. Als je dat doet waar hij bij is, dan krijgt de zoon het gevoel: er is iemand die voor mij knokt. Verder is het belangrijk dat er een vaste professional is. Geen vrijwilliger, maar echt een professional die kennis heeft van stoornissen en die de zonen kan motiveren om hulp te accepteren.'

Je moet niet met de deur in huis vallen en zeggen:

'jullie hebben problemen, daarom ben ik hier.'

Eenmaal bereikt, zo stellen professionals, moeten hulpverleners ruim de tijd nemen om goed in kaart te brengen waar de behoeften van zowel de zonen als de moeders liggen. Er zijn ook zaken die hulpverleners juist niet moeten doen. 'Je moet niet met de deur in huis vallen en zeggen: 'jullie hebben problemen, daarom ben ik hier.' Ga ook niet meteen dingen opschrijven, maar neem echt even de tijd voor een gesprek van mens tot mens', aldus Hammoudi.

Naast 'motivatie'-hobbels zijn er ook bureaucratische hobbels te nemen, vertelt Hammoudi. 'We hebben wel eens meegemaakt dat een hulpverlener eindelijk een zoon zover kreeg om zich aan te melden bij een afkickkliniek en dat hij dan naar huis werd gestuurd, omdat hij niet verzekerd was. Professionals moeten meer in handen krijgen om door te kunnen pakken en te zoeken naar onorthodoxe oplossingen.'

Opvoedondersteuning Volgens professionals is cultuursensitief werken cruciaal bij deze doelgroep. Verschillende professionals noemen dat je rekening moet houden met culturele en religieuze noties en gebruiken binnen een gezin. Als een professional eenzelfde taal spreekt als de ouders, dan is ook de taaldrempel beslecht. Dan kun je wat diepgaander praten over zaken als opvoeding, want juist daar knelt het volgens de geïnterviewde professionals. Vooral de gebrekkige communicatie tussen ouders onderling en van ouders naar zonen kan problemen in de hand werken. In de meeste gevallen was er sprake van amper wederzijdse communicatie. Ouders deelden vooral bevelen uit. Tegenwoordig kom je daar als ouder niet ver mee. De samenleving verwacht van jongeren dat ze mondig zijn en dat kan soms nog wel botsen met thuis.

Opvoedondersteuning als preventie, zeker gedurende de pubertijd, wordt dan ook door alle geïnterviewde professionals als belangrijke sleutel tot het voorkomen en de-escaleren van problemen genoemd.

Tot slot geven de geïnterviewde professionals aan dat ze behoefte hebben aan passende gesprekstechnieken en methodieken om met de volwassen thuiswonende zonen te werken. 'Ook moeten er meer professionals komen met vakkennis die de taal spreken van de cliënten, zoals interventieteams die de handen vrij hebben om zich intensief bezig te houden met de juiste begeleiding, zodat de zonen de stappen kunnen zetten naar de reguliere hulpverlening,' aldus Hammoudi.

32) 'Er is geen respect meer: ik ben bang voor mijn zoon'

Kennisplatform Integratie & Samenleving 19 december 2019

Moeders wanhopig door thuiswonende volwassen zonen

'Er is geen respect meer: ik ben bang voor mijn zoon'

5 december 2019 Verslaafd aan drugs, alcohol, gokken, geen werk, geen inkomen, schulden, agressie en verstoorde verhoudingen binnen het gezin: voor moeders, ook mantelzorgers met thuiswonende volwassen zonen die kampen met deze problemen, staat het water ze aan de lippen. Het hulpaanbod lijkt niet aan te sluiten op de zonen en dus stapelen de problemen zich op, waaronder ernstige depressie bij moeders. Waardoor ontstaan deze problemen? En wat stellen moeders voor als oplossing?

Als een volwassen zoon wat langer thuis blijft wonen, dan hoeft dat niet problematisch te zijn. Ook al wordt ongehuwd zelfstandig wonen steeds gangbaarder onder jongeren met een Turks- of Marokkaans-Nederlandse achtergrond, is langer thuis wonen van zonen en dochters ook geaccepteerd, omdat er vaak vanuit huis wordt getrouwd. Maar wat nu als de thuiswonende

volwassen zoon de leeftijd van veertig nadert en kampt met een veelvoud aan problemen? En hij hulp – en ondersteuningstrajecten vroegtijdig afbreekt door gebrek aan motivatie? Ouders, met name moeders, voelen onmacht en zijn overbelast, ook vanwege hun taken als mantelzorger. Dit signaal gaf Steunpunt Mantelzorg Utrecht eerder dit jaar af aan buurtteams, ggz en gemeenten.

Opeenstapeling van problemen Die overbelasting kan dramatische gevolgen aannemen.

Een casus uit de praktijk:

Moeder is gescheiden en leeft met haar kinderen. Haar zoon slaat zijn zussen in elkaar. Ze hebben veel schulden. Door de inwonende volwassen kinderen wordt moeder gekort op haar uitkering. De rekeningen en boetes lopen op, met name die van de zorgverzekering, doordat later blijkt dat het gezin geen recht heeft op zorgtoeslag. Moeder komt voor gesprekken met het buurtteam. Haar zoon weigert te komen. Op gemaakte afspraken komt hij niet opdagen. De moeder voelt zich wanhopig en doet een aantal zelfmoordpogingen.

De impact die de opeenstapeling van problemen op moeders als mantelzorgers heeft, is groot. Een moeder vertelt: 'Ik vermoed dat mijn zoon drugsverslaafd is, omdat hij de afgelopen jaren veel spullen in huis kapot heeft geslagen als hij geen geld krijgt. Er zijn ook momenten geweest dat hij mij wilde slaan. Ik ben bang voor mijn zoon.'

*Ik blijf dag en nacht malen hierover en denken aan oplossingen,
maar elke oplossing die ik heb, lost het werkelijke probleem niet op*

Een andere moeder vertelt: 'Mijn zoon heeft nu een verbod op casino's gekregen, maar hij gaat nu buiten de stad gokken. Ik ben er emotioneel echt kapot van. Ik pak soms zijn bankpas af, maar dit helpt niet en de rekeningen blijven maar komen. Dit brengt echt veel onrust in ons gezin. Ik voel me depressief, heb geen eetlust, geen slaap. Mijn hersens zijn continu bezig. Ik weet niet hoe ik hieruit kan komen, echt niet. Ik blijf dag en nacht malen hierover en denken aan oplossingen, maar elke oplossing die ik heb, lost het werkelijke probleem niet op.'

In de meeste verhalen klinkt een trauma door, zoals in het verhaal van deze moeder: 'Het grootste probleem is dat mijn zoon geen verantwoordelijkheid kan nemen en niet op zijn eigen benen kan staan. Dit maakt mij ziek: mentaal en emotioneel. Ik heb een verschrikkelijk huwelijk gehad waar ik nu nog mentaal onder lijd. Ik ben dood van binnen, ik voel mij emotioneel verlamd. Ik sta op de automatische piloot voor mijn gezin om het nog draaiend te houden. Ik heb de volle verantwoordelijkheid over mijn kinderen: mijn man is hertrouwd en heeft afstand van ons genomen. Ik krijg paniekaanvallen als ik politie op straat zie. Ik heb zo veel nare dingen meegemaakt dat ik flashbacks krijg alleen al als ik een politieauto zie.'

Enkele oorzaken Hoewel de multiproblematiek van de zonen een kluwen kent aan oorzaken, zijn er volgens de moeders en hulpverleners enkele factoren die steeds komen bovendrijven bij de gezinnen die in beeld zijn bij hulpverleners. Als belangrijkste factor bij het ontstaan van de problemen wordt genoemd de instabiele thuissituatie: (verbaal) geweld thuis, (v)echtscheiding, armoede en schulden. Gebrekkige communicatie tussen ouders onderling en tussen ouders en zonen maken dat problemen nauwelijks worden opgelost en kunnen escaleren. Ook de puberteit wordt als belangrijke factor genoemd in het ontstaan van de problemen. Rondhangende jongens op straat laten gedragsproblemen zien. Tegenwoordig is er de integrale aanpak Veilige Wijk, die bestaat uit een betere samenhang in hoe de kinderen opgevoed worden in drie leefwerelden: thuis, op school en op straat. Meisjes zijn na school minder op straat en dit lijkt een belangrijk onderdeel van waarom het specifiek bij jongens speelt.

De zonen kampen met identiteitsproblemen, waarbij ze thuis door de ouders worden weggezet als 'slechte moslim' en 'geen Marokkaan of Turk omdat ze de tradities niet naleven'. Buitenshuis krijgen ze te horen dat ze 'geen Nederlander zijn'.

De huidige volwassen zonen zijn minstens 10 jaar ouder dan de kinderen die opgegroeid zijn met de Veilige Wijk-aanpak waarin er in de genoemde drie leefgebieden wordt samengewerkt. Zij hebben dus die samenwerking tussen de verschillende volwassenen en hulpverleners in hun leefwereld gemist. Overigens is het nu nog niet optimaal, maar wel verbeterd, aldus hulpverleners.

Daarnaast kampen de volwassen zonen met identiteitsproblemen, waarbij ze thuis door de ouders, vaak vanwege middelengebruik, worden weggezet als ‘slechte moslim’ en ‘geen Marokkaan of Turk omdat ze de tradities niet naleven’. Buitenshuis krijgen ze te horen dat ze ‘geen Nederlander zijn’. Dit draagt, volgens hulpverleners, bij aan een negatief zelfbeeld van de zonen en aan een verwijdering van de samenleving – dat zich kan uiten in crimineel gedrag en radicalisering.

De weg naar hulp Moeders, die ook mantelzorgers zijn, komen bij hulpinstanties als U-Centraal waar ze ondersteuning krijgen. De meeste vrouwen schamen zich voor de problemen met hun volwassen zoon, juist omdat hij volwassen is en eigenlijk zijn eigen boontjes hoort te doppen. Als er hulp wordt gezocht voor de zoon, is de situatie vaak al geëscaleerd. Verder blijkt uit de interviews dat gebrekkige beheersing van de Nederlandse taal een extra drempel vormt om problemen bespreekbaar te maken. Ook is er veel angst voor roddel en achterklap in de gemeenschap. Ook komt het voor dat ze anderen niet willen belasten en/of dat ze er geen vertrouwen in hebben dat anderen hen kunnen helpen. Een moeder vertelt over hoe ze (informele) steun ervaart: 'In het buurthuis praat ik soms met andere moeders over mijn problemen. Voor mijn zoon is er nooit hulp geweest, voor mij wel: psychiater en buurtteam met papierwerk. Zij luisteren naar mijn problemen en geven mij soms advies. Het lost de problemen van mijn zoon niet op. De echte problemen die blijven.' In de ogen van de moeders schiet de hulpverlening naar de zonen te kort: te vrijblijvend, te hoge verwachtingen wat betreft motivatie, discipline, zelfinzicht. En daardoor verliezen zij weer vertrouwen in de hulpverlening.

Het liefst zien de moeders dat een hulpverlener niet rust

totdat de zoon gemotiveerd genoeg is om stappen te gaan maken

De geïnterviewde moeders pleiten daarom voor een verplichtende aanpak voor hun zonen. Zij stellen dat de vrijblijvendheid van het huidige zorg- en hulpaanbod niet werkt. Volwassen zonen moeten zelf gemotiveerd zijn om hun problemen op te lossen, maar vaak ontbreekt juist die motivatie. Het liefst zien de moeders dat een hulpverlener niet rust totdat de zoon gemotiveerd genoeg is om stappen te gaan maken.

33) Multidisciplinaire eerstelijnsouderenzorg voorkomt opnames

Zorgvisie 19 december 2019

Multidisciplinaire eerstelijnsouderenzorg halveert zorgkosten

Multidisciplinaire eerstelijnsouderenzorg met een specialist ouderengeneeskunde voorkomt opnames. Ouderen hebben meer kwaliteit van leven in hun eigen omgeving en het halveert zorgkosten. Toch heeft de innovatie na negen jaar nog steeds geen structurele financiering, vertelt initiatiefnemer Ester Bertholet

Het is de ontbrekende schakel in de zorg voor kwetsbare ouderen aan huis met zeer complexe problemen. Praktijk Ouderengeneeskunde Bertholet in Velp krijgt van huisartsen de ouderen met de meest complexe problematiek doorverwezen. Met een unieke combinatie van kennis en kunde zorgt een specialist ouderengeneeskunde met een multidisciplinair team dat deze ouderen thuis kunnen wonen. Ouderen die anders zeker in het ziekenhuis of verpleeghuis waren beland. ‘Het bizarre is dat we de meest complexe ouderen redelijk eenvoudig thuis kunnen houden’, zegt initiator Ester Bertholet. ‘Niet dat ze geen problemen meer hebben. Ze zijn nog steeds oud en ziek. Maar de knoop van problemen is ontward. We weten wat er aan de hand is. Er is gedaan wat gedaan kon en moest worden. Het maximale dat we konden doen. Dat is een enorm ontlastend en opluchting voor de ouderen en hun familieleden.’

Meerwaarde en beperking van vier benaderingen

Multidisciplinaire

eerstelijnsouderenzorg met een specialist ouderengeneeskunde verbindt het beste van vier soorten artsen die zich bezighouden met de zorg voor kwetsbare ouderen. Het combineert de kennis en kunde van huisartsen, specialisten ouderengeneeskunde, klinisch geriater en ouderenspsychiaters.

Bertholet kent de verschillende werelden van binnenuit. Omdat ze in alle vier de settings heeft gewerkt, kent ze de meerwaarde en beperkingen van de verschillende benaderingen. De loopbaan van Bertholet lijkt een voorbereiding voor het uitvinden van de juiste zorg voor thuiswonende ouderen met zeer complexe problemen. Ze begon als arts-assistent voor de klinisch geriater in Noord-Engeland in 1998 en kort daarna in het Radboudumc. Maar in de kale ziekenhuissetting miste ze de context van de patiënt. 'Ik stelde adviezen op voor de huisarts, maar merkte dat daar weinig mee werd gedaan. Ik wilde dichter bij patiënten komen, bij hun partners, hun woonomgeving. Daarom ben ik huisarts geworden.'

Multidisciplinair overleg in verpleeghuis Het bestaan als huisarts viel haar zwaar door de werkdruk. Bovendien was het een eenzaam bestaan. 'Je overlegt wel met wijkverpleegkundigen en fysiotherapeuten, maar dat gaat meestal telefonisch en is oppervlakkig. Ik wilde alle zorgprofessionals bij elkaar aan tafel hebben.' Bertholet ging vervolgens uit praktische overwegingen en met frisse tegenzin als huisarts in een verpleeghuis werken. Na de geboorte van een tweeling zocht ze een makkelijkere balans tussen werk en privé. Uit haar ervaringen als geneeskundestudent had ze geen positief beeld van verpleeghuiszorg. 'Daar valt voor mij niets te leren, dacht ik. Met mijn ervaring als huisarts en assistent klinische geriater verwachtte ik het verpleeghuis wat te brengen.' Maar Bertholet was aangenaam verrast door de kwaliteit van het multidisciplinair overleg. Verpleegkundigen, specialisten ouderengeneeskunde, fysiotherapeuten en gedragswetenschappers stelden samen een zorgplan op. Ook de mantelzorg werd daarbij goed betrokken. 'Je doet het echt met elkaar in het verpleeghuis.'

Bevrijdingsfront voor ouderen Bertholet liep in het verpleeghuis wel tegen een muur op toen ze wilde innoveren. Als huisarts zag ze ouderen in de wijk met net zulke complexe problemen als de verpleeghuisbewoners. Ze wilde experimenteren om ouderen die vanwege een crisis tijdelijk waren opgenomen, ook echt weer naar huis te krijgen. Maar het mocht niet van het afdelingshoofd in het verpleeghuis. 'Ik had last van het management. Deze afdeling was geen plek waar creatieve ideeën konden landen. Ik wilde een experiment waarbij we in het verpleeghuis in één kamer de thuissituatie zouden nabootsen en de mensen echt voorbereiden op hun terugkeer naar huis. Het ging bijvoorbeeld om ouderen die thuis waren gevallen en waarvan iedereen in het verpleeghuis dacht dat teruggaan naar huis onmogelijk was.'

Bertholet vertrok naar een andere afdeling in hetzelfde verpleeghuis in Arnhem. Daar was wel een wil om te experimenteren. 'We zetten in die kamer spulletjes van thuis neer en bootsten de dagelijkse routines van thuis na. De verpleging kwam maar vier keer per dag langs, net zoals de wijkverpleging in de thuissituatie zou doen. Toen het de eerste keer lukte, voelde dat als het bevrijdingsfront voor ouderen.'

Pilot van een jaar in gezondheidscentrum Daarna kreeg Bertholet de ruimte om haar aanpak een jaar lang toe te passen met vijftien ouderen. Ze deed dat met twee huisartsen in het gezondheidscentrum in Velp. Zo kreeg de multidisciplinaire eerstelijnsouderenzorg met een specialist ouderengeneeskunde gestalte. 'Na één jaar wisten we "zo moet het. Dit is wat je je eigen ouders zou toewensen".'

Menzis en ZonMW geloofden erin en vonden tijdelijke financiering voor een zelfstandige praktijk vanuit de eerstelijnszorg. Bertholet creëerde een team met geriatrieverpleegkundigen en een secretaresse. Om inzicht te krijgen in de effectiviteit en de kwaliteit wilden Bertholet en haar team alle handelingen per vijf minuten registreren. Dat zorgde voor een enorme administratieve rompslomp. 'We hadden elke dag een uur overwerk aan registratielast. Er zijn daardoor mensen vertrokken bij onze praktijk.'

Wel bood de tijdsregistratie waardevolle inzichten over de inzet van personeel en het effect van interventies. Zo kwam Bertholet per oudere maar liefs 5,5 meer diagnoses tegen dan normaal. Zoals angststoornissen die niet aan het licht waren gekomen of het 'saneren van medicatie'. Ouderen kregen daardoor betere zorg.

Tijd, kennis en overleg Een cruciale succesfactor vormt het multidisciplinair overleg. Elke dinsdagochtend komen de betrokken hulpverleners – wijkverpleegkundige, diëtiste, dementieconsulent, Wmo-medewerker, praktijkondersteuner van de huisarts, huisarts zelf, psycholoog, fysiotherapeut en ergotherapeut – naar de praktijk Bertholet. Ze bespreken dan twee patiënten. Voor elke patiënt is een halfuur tijd. ‘Niemand laat verstek gaan. We sparren en discussiëren wat de beste aanpak is. Ieder vanuit zijn eigen expertise. Iedereen wordt daar heel blij van.’

Voorafgaand aan het multidisciplinair overleg gaat de specialist ouderengeneeskunde op huisbezoek. Bertholet: ‘Ik praat uitgebreid met de patiënt en de mantelzorgers en krijg een goed beeld van de context. Zo’n bezoek duurt een uur per keer en vindt twee keer plaats. De geriatrieverpleegkundige doet ook nog zo’n huisbezoek. ‘Onze aanpak kenmerkt zich door een combinatie van de tijd nemen voor de patiënt, specialistische kennis en multidisciplinair overleg.’

Vijfentwintig maanden Het multidisciplinair team bemoeit zich gemiddeld vijfentwintig maanden intensief met een patiënt. Het team doet een deel van de behandeling zelf. Dat varieert van medicatiewijziging, aanvullend onderzoek, afstemming met ziekenhuisspecialisten, inzet thuiszorg, begeleiding bij dementie, het regelen van maaltijdservice, dagbehandeling tot een huisbezoek met een neuroloog. ‘Na vijf maanden snapt de familie wat er aan de hand is. Het is duidelijk wie bij de behandeling betrokken is en wie waarvoor verantwoordelijk is. Met de familie zijn ook scenario’s besproken over wat er fout kan gaan.’

De Praktijk Ouderengeneeskunde Bertholet is in die periode nooit hoofdbehandelaar. Dat is en blijft de huisarts. ‘Na afloop van de vijfentwintig maanden trekken wij ons terug en gaat de huisarts weer verder zonder ons.’

Klinkende resultaten De resultaten zijn verbluffend goed, blijkt uit onderzoek uit 2015. De multidisciplinaire eerstelijnsouderenzorg stelt opname in het ziekenhuis en het verpleeghuis uit of maakt deze overbodig. De innovatie verdient niet alleen de eigen kosten terug, maar levert een forse besparing op. De substitutie van de klinisch geriater naar de multidisciplinaire eerstelijnsouderenzorg halveert de kosten in de Zvw (zie kader). De besparing op de Wlz bedraagt zelfs 82 procent doordat ouderen gemiddeld acht maanden langer thuis wonen en opname in het verpleeghuis uitstelt of overbodig maakt.

Aanvankelijk ging de financiering via speciale innovatiepotjes van ZonMW en Menzis. Sinds 2015 loopt de bekostiging via een tijdelijke dbc met een integraal tarief van de NZa. Bertholet: ‘De kern van wat ik doe is overleggen met andere zorgverleners. Dat moet je faciliteren en betalen. In het huidige zorgstelsel is daarvoor geen betaaltitel. Wij bekostigen dat uit het integrale tarief.’

Er zijn twee tijdelijke dbc’s: een voor complexe problematiek à 2.500 euro en een voor hoogcomplexiteit à 4.000 euro. De bedragen zijn gebaseerd op de gemiddelde kosten per patiënt. Dat zijn forse bedragen, maar ze zijn wel inclusief alle kosten voor de huur van het gebouw, het loon van medewerkers, ict, elektronisch patiëntendossier en management. Ook inbegrepen zijn de kosten voor alle overleg, inclusief de deelname aan het multidisciplinair overleg van de aansloten deelnemers, dagopvang, medicatie, fysiotherapie en consultatie van medisch specialisten.

Nieuwe fase Ondanks de klinkende business case is de financiering negen jaar na de start nog steeds tijdelijk. Dat het zo lang duurt voordat een bewezen effectieve innovatie structureel bekostiging krijgt, vindt Bertholet wel enorm teleurstellend. ‘Ik word daar wel een beetje moe van. Na negen jaar zitten we nog steeds in de experimenteerfase en kan ik medewerkers maar een jaar financiële zekerheid geven. Dat kun je toch eigenlijk niet maken?’

Wel gaat de aanpak in 2020 een nieuwe fase in. Met de NZa wordt de getest of de aanpak ook werkt in een andere setting. Er gaan teams aan de slag in Rotterdam, Zoetermeer en Tiel. Dat betekent dat ook verzekeraar Zilveren Kruis meedoet. Aanvankelijk zou in de krimpregio Heerlen ook een pilot komen, maar CZ lijkt afgehaakt. De eerste resultaten van de pilots moeten eind 2020 beschikbaar zijn.

Bertholet hoopt dat er daarna structurele financiering komt. 'Natuurlijk gaan ouderen na onze bemoeienis op den duur weer achteruit. Dat hoort bij de levensfase van veroudering. Maar met onze interventies leven ze langer thuis met meer kwaliteit van leven. En dat tegen veel minder kosten.'

Vergoeding valt buiten de schotten 'Het is een mooi initiatief', laat een NZa-woordvoerder weten. Dat het zo lastig is om structurele financiering te vinden, komt doordat de financiering van de specialist ouderengeneeskunde (Wlz-zorg) vanuit de Zvw moet. Dat wordt in 2020 makkelijker doordat de specialist ouderengeneeskunde dan bekostigd kan worden via de nieuwe Subsidieregeling extramurale behandeling. Per 2021 gaat ook de dagbehandeling, paramedische zorg en gedragsproblematiek naar de Zvw via de beleidsregel geneeskundige zorg voor specifieke patiëntgroepen (GZSP).

Een andere hobbel voor structurele financiering is dat nog niet is bewezen dat de aanpak ook op andere plekken werkt. 'N=1 is te krap voor structurele bekostiging. Daarom zijn we blij dat er pilots starten op 1 januari 2020. De innovatie is sinds 2014 bij ons in het vizier. Gemiddeld duurt het drie jaar voordat innovaties structurele financiering krijgen. Dat het hier langer duurt, komt doordat de bekostiging van de Wlz naar de Zvw moet. Dat is voor verzekeraars lastig', aldus de NZa.

Menzis topman Ruben Wenselaar had de innovatie niet op zijn netvlies. Dat bleek half december bij een evenement, georganiseerd door de artsen-actiegroep Het Roer moet Om. Desgevraagd laat een woordvoerder weten dat Menzis laat uitzoeken waarom het zo lang duurt om de innovatie op te schalen.

Cijfers

* Besparing op ZVW

Bij 110 patiënten is er gemiddeld 3.500 euro per patiënt bespaard ten opzicht van verwijzing naar geriater dus: $110 \times 3.500 = 385.000$ bespaard in 27 maanden.

Substitutie van geriater naar multidisciplinaire eerstelijnsouderenzorg bespaart 47 procent.

* Besparing op Wlz

Voor 56 ouderen bespaart multidisciplinaire eerstelijnsouderenzorg 800.000 euro per jaar doordat ze langer thuis kunnen blijven wonen.

Multidisciplinaire eerstelijnsouderenzorg geeft dus besparing van 82 procent ten opzichte van opname in Wlz.

Bart Kiers schrijft zowel over cure als care. Zijn aandachtsvelden zijn de ziekenhuizen, medisch specialisten, wijkverpleging en ouderenzorg.

34) Voortgang uitvoering VN-verdrag Handicap uitgebreid besproken in een Kamerdebat

Ieder(in) 20 december 2019

Debat uitvoering VN-verdrag Handicap: 'Vrijblijvendheid moet er echt af'

20 december 2019 De voortgang van de uitvoering van het VN-verdrag Handicap is gister uitgebreid besproken in een Kamerdebat. Daarin kwam de schaduwrapportage van de Alliantie VN-verdrag uitgebreid aan de orde. De meeste partijen lieten aan het kabinet weten dat de uitvoering tot nu toe te vrijblijvend was. Daarbij werd door de Kamerleden herhaaldelijk gewezen op inkomensachteruitgang van mensen met een beperking of chronische ziekte en hun verslechterende positie op de arbeidsmarkt, woningmarkt en in het onderwijs.

De voortgang van de uitvoering van het VN-verdrag is gister uitgebreid besproken in een Kamerdebat. Daarin kwam de schaduwrapportage van de Alliantie VN-verdrag uitgebreid aan de orde. De meeste partijen lieten aan het kabinet weten dat de uitvoering tot nu toe te vrijblijvend was. Daarbij werd door de Kamerleden herhaaldelijk gewezen op inkomensachteruitgang van mensen met een beperking of chronische ziekte en hun verslechterende positie op de arbeidsmarkt, woningmarkt en in het onderwijs.

Het debat werd in gebarentaal geopend door Kamervoorzitter Arib.

De kritische Kamerleden riepen het kabinet op goed te kijken naar de aanbevelingen in de schaduwrapportage, ze legden onder meer de volgende wensen op tafel:

- * de uitvoering van het VN-verdrag Handicap moet minder vrijblijvend;
- * de Rijksoverheid – het kabinet – moet waar nodig meer afdwingen of centraal regelen, zoals bij maatregelen voor toegankelijkheid, werk en inkomen, met harde doelen;
- * veel meer gemeenten moeten aan de slag met lokale inclusie-agenda's;
- * vervoersvoorzieningen zoals Valys moeten beter (geen kilometerbudgetten en minder rompslomp);
- * het openbaar vervoer moet sneller toegankelijk worden gemaakt;
- * oplossingen voor de verslechterende inkomens- en arbeidsmarktpositie van mensen met een beperking of chronische ziekte;
- * snel meer toegankelijke woningen, geen vrijblijvendheid bij verbouwen van woningen en kantoren en voldoende woon-zorgvoorzieningen.

Aangenomen moties Tijdens een Kamerdebat kunnen Kamerleden een voorstel indienen om iets te gaan doen. Dat heet een motie. Als zo'n motie wordt aangenomen, wordt het een afspraak.

De volgende moties zijn aangenomen:

- alle voor het VN-verdrag Handicap relevante ministeries gaan een werkagenda opstellen over hoe -
- het verdrag uitgevoerd moet worden en betrekken daar de Alliantie VN-verdrag Handicap bij;
- er komt een onderzoek naar de financiële positie van huishoudens met mensen met een beperking, omdat hun inkomenspositie al jaren verslechtert;
- er moeten acties komen op het SamenSpeelAkkoord: dat akkoord moet zorgen voor komen meer toegankelijke speeltuinen, zodat kinderen met en zonder beperking vaker samen kunnen spelen; en er moeten op rijksniveau meer mensen met een beperking in dienst genomen worden.

Over een motie voor een actieplan voor toegankelijkheid van de openbare ruimte wordt tijdens een volgend debat gestemd, omdat minister Van Nieuwenhuizen-Wijbenga van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) niet aanwezig was.

Minister van VWS: 'Schaduwrapportage dwingt tot actie' 'De schaduwrapportage dwingt wel tot actie', liet minister De Jonge (VWS) tijdens het debat weten. Hij zegde toe dat hij in overleg gaat met de andere ministers, zoals voor wonen, vervoer en werk. De andere ministeries moeten meer doen. Daarnaast gaat hij gemeenten aanspreken op het nakomen van hun wettelijke verplichting om te komen met lokale inclusieagenda's. Dit wil hij verder niet afdwingen bij de gemeenten.

Verder gaf de minister aan dat het VN-verdrag 'niet in één keer te realiseren is'. Maar: 'De Alliantie moet het wel merken dat er vooruitgang in zit.' Dat geldt volgens hem ook voor de ervaring die mensen in de praktijk hebben bij de uitvoering van de plannen.

35) Alles ging eigenlijk gewoon goed, totdat mijn vrouw plotseling ziek werd

Eigen Kracht Centrale 20 december 2019

Samen kerst vieren

"Alles ging eigenlijk gewoon goed, totdat mijn vrouw plotseling ziek werd," vertelt een vader. "We hadden niet zo in de gaten dat we weinig contacten hadden buiten het werk, totdat we het ineens nodig hadden." Het gezin, bestaande uit vader, moeder en drie kinderen, woont hier sinds acht maanden als expats. De ouders werken veel en de kinderen gaan naar een internationale school. Er woont geen familie in Nederland en er is weinig contact in de buurt. Begin december wordt de moeder plotseling opgenomen in het ziekenhuis en staat de vader er alleen voor. Via school kwamen ze in contact met ons.

Durven "De vader vertelde dat ze niemand hadden in Nederland," zegt mijn collega die hem aan de telefoon sprak. "Dat horen we vaak bij het eerste contact en het is bijna nooit waar, maar hier dacht ik dat het wel eens echt waar kon zijn. Toch zijn we in gesprek gegaan over hun netwerk. Werk,

school, in de buurt. Het gezin bleek ook naar de kerk te gaan. Ze hadden contact met twee buurvrouwen, ouders van vrienden van de kinderen en gingen om met drie collega's van de vader. De vader wilde de burens wel vragen of ze eens konden meedenken. Zij reageerden beiden positief en waren blij dat ze iets konden doen. Na deze reactie durfde hij ook de anderen te vragen. De fijne reacties waren heel steunend. Hij merkte dat hij toch niet alleen was."

Op weg Het was niet nodig om een Eigen Kracht-conferentie te beginnen. De twee telefoongesprekken hadden de vader voldoende op weg geholpen. De buurvrouw hielp hem met het organiseren van een bijeenkomst. De vader belde mijn collega deze week nog een keer om te vertellen dat ze voor deze hele maand, inclusief de kerstvakantie, afspraken hebben gemaakt. "Mijn vrouw ligt nog steeds in het ziekenhuis, maar het gaat al beter met haar. Dankzij de mensen om ons heen hebben we nu toch tijd voor elkaar en kunnen we samen kerst vieren."

Fijne feestdagen

Graag bedanken we alle families, Eigen Kracht-coördinatoren, professionals, organisaties en gemeenten voor het vertrouwen en voor de samenwerking in 2019. Ook hartelijk dank voor alle waardevolle reacties op de vrijdagverhalen en voor het delen van nieuwe verhalen.

We wensen iedereen mooie feestdagen en veel geluk en mooie ervaringen in het nieuwe jaar!

Hedda van Lieshout